

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**
Landbrugsstyrelsen

Instruks 6 Efterafgrøder

**Instruks for gennemførelse af kontrolbesøg hos ansøgere
med efterafgrøder 2024**

2024 version 2

Dokumentinfo:

Dokumenttype:	Instruks, kontrolinstruks
Klassifikation:	Arbejdsbrug
Dataejer:	HENVOR
Forfatter:	CASTHR/CIN/DAVJEP/JAROMA
Godkender(e):	KAKJ
Ikrafttrædelsesdato:	07-09-2024
Dato for næste revision:	20-05-2025

Revisionshistorik:

Dato	Noter	Forfatter(e)	Godkendelse
08-07-2024	Instruks i høring ved Landbrugsstøtte & Geodata, Miljø & Erhvervsregulering	DAVJEP/CIN/CASTHR/JAR OMA	KAKJ
23-08-2024	Instruks til godkendelse ved Landbrugsstøtte & Geodata, Miljø & Erhvervsregulering	DAVJEP/CIN/CASTHR/JAR OMA	KAKJ
02-09-2024	Godkendt af Landbrugsstøtte & Geodata, Miljø & Erhvervsregulering	DAVJEP/CIN/CASTHR/JAR OMA	KAKJ
16-09-2024	Godkendt af Landbrugsstøtte & Geodata, Miljø & Erhvervsregulering	DAVJEP/CIN/CASTHR/JAR OMA	KAKJ

Redaktion: Landbrugsstyrelsen

Tekst: Enhed for Regional Kontrol, Team Kontrol og Support

Foto: Regional Kontrol

ISBN: 978-87-7120-285-4

WorkZonenr.: 23-13-000024

Indholdsfortegnelse

1.	Nyt siden sidst	5
1.1	Nyt siden version 1	5
1.2	Nyt siden 2023.....	5
2.	Baggrund.....	7
2.1	Pligtige efterafgrøder	7
2.2	Husdyrefterafgrøder.....	7
2.3	Målrettet kvælstofregulering – frivillig og obligatorisk ordning.....	8
3.	Kontrol af efterafgrøder og alternativer	9
3.1	Hvilken type efterafgrøde er det?	9
3.2	Kontrol af efterafgrøder	9
3.3	Kontrol af alternativer	10
3.4	Generelt om kontrollen af efterafgrøder sået med udskudte/fleksible frister	10
3.5	Omfang af kontrollen	11
3.6	Frister	13
3.7	Gennemførelse af kontrol	14
3.8	Force majeure	15
3.9	Minimumsstørrelse for arealer	15
3.10	Ikke-tilskudsberettigede arealer	15
3.11	Efterafgrøder i tre-meters-bræmmer og GLM-landskabelementer	15
3.12	Småbiotoper og Markkrat.....	15
3.13	Oplagring/opbevaring	16
3.14	Observationer i IMK	16
3.15	Høring selvom der ikke er underkendelse	19
3.16	Guide: Se hvilke marker der anvendes til at opfylde GLM 8-kravet	19
4.	Kontrol af pligtige/husdyrefterafgrøder	21
4.1	Høsttidspunkt	21
4.2	Manglende etablering på arealer indberettet med efterafgrøder	22
4.3	Såtidspunkt.....	22
4.4	Tilladte pligtige/husdyrefterafgrøder.....	23
4.5	Spildfrø og ukrudt.....	24
4.6	Dækningsgrad ("trappemodell")	24
4.7	Afgræsning og slæt.....	25
4.8	Destruktionstidspunkt	25
4.9	Konditionalitet (KON) på pligtige/husdyrefterafgrøder	26
4.10	Gødning.....	26
4.11	Pligtige efterafgrøder i majs	26
4.11.1	Er majsens høstet?	27
4.11.2	Dækningsgrad ("trappemodell" for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs)	29
4.11.3	Destruktionstidspunkt for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs	30
4.11.4	Øvrige forpligtelser, forbud m.m. for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs	30
4.12	Forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder.....	30
4.13	Forbud mod omlægning til fodergræs	32
5.	Kontrol af alternativer til pligtige efterafgrøder	34
5.1	Mellemafgrøder.....	34
5.2	Tidlig såning af vintersæd	35
5.3	Braklagte arealer	36
5.4	Braklagte arealer langs vandløb og søer	38
5.5	Flerårige energiafgrøder.....	41

5.6	Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	42
6.	Kontrol af målrettet kvælstofregulering	46
6.1	Høsttidspunkt	47
6.2	Manglende etablering på arealer indberettet med efterafgrøder	47
6.3	Såtidspunkt.....	47
6.4	Tilladte målrettede efterafgrøder	48
6.5	Spildfrø og ukrudt.....	49
6.6	Dækningsgrad ("trappemodel")	49
6.7	Afgræsning og slæt.....	50
6.8	Destruktionstidspunkt	50
6.9	Gødning	50
6.10	Kontrol af målrettede efterafgrøder i majs	50
6.10.1	Er majsens høstet?	51
6.10.2	Dækningsgrad ("trappemodel" for målrettede efterafgrøder i majs)	53
6.10.3	Destruktionstidspunkt for målrettede efterafgrøder i majs.....	54
6.10.4	Øvrige forpligtelser, forbud m.m. for målrettede efterafgrøder i majs	54
7.	Kontrol af alternativer til målrettet kvælstofregulering	55
7.1	Mellemafgrøder.....	56
7.2	Tidlig såning af vintersæd	57
7.3	Braklagte arealer	58
7.4	Braklagte arealer langs vandløb og søer	59
7.5	Flerårige energiafgrøder.....	62
7.6	Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	63
8.	Retsgrundlag	67
8.1	EU-regler.....	67
8.2	Danske regler.....	67
Bilag 1.	Mest almindelige tilladte efterafgrøder	68
Bilag 2.	Decimalskala for vækstudvikling i korn	70
Bilag 3.	Oversigt over konsekvens af manglende etablering af efterafgrøder og/eller alternativer	71

1. Nyt siden sidst

1.1 Nyt siden version 1

Græsudlæg i majs:

Afsnit 4.11 og 6.10 opdateret med beskrivelse af, hvordan du kan se, om kontrolopgaven for visse marker aldrig vil vise, om majs er høstet eller ej. Dertil er afsnittene opdateret med information om, hvornår data der viser dette leveres, samt hvordan du indlæser det i kontrolopgaven.

Afsnit 4.11 og 6.10 opdateret med beskrivelse af, hvordan du skal forholde dig til majsmarker med græsudlæg, hvor majs er høstet på delarealer over 100 m² på kontroltidspunktet.

Afsnit 4.11.1 og 6.11.1 opdateret med præcisering af, hvilke observationer der skal anvendes ved godkendelse og underkendelse af procentvise andele af arealer i forbindelse med vurdering af græsstriber og majsrækker.

Kontrolperiode

I afsnit 3.5 fremgår nu, hvornår sager med kvalitetsvurdering af målrettet regulering med marker med græsudlæg i majs med kontrolårsag x skal være kontrolleret færdig.

Erstatningsarealer:

Afsnit 3.5 opdateret med beskrivelse af, hvilke muligheder der er for at anvende efterafgrøder og specifikke typer af alternativer fra målrettet regulering som erstatning for manglende pligtige/husdyrefterafgrøder og specifikke alternativer.

AKON:

Afsnit 4.9 er opdateret så det er mere læsevenligt samt er beskrivelsen af hvorfor der som hovedregel ikke skal laves AKON blevet beskrevet mere i dybden. Se afsnit 4.9 for mere.

Gødning af efterafgrøder:

Afsnit 4.10 og 6.9 er nu ens, der ikke er nogen forskel mellem ordningerne i forhold til gødning af efterafgrøder. Det er ikke tilladt at gøde efterafgrøder se mere i afsnit 4.10 og 6.9.

Målrettede efterafgrøder og kvælstoffikserende arter:

Afsnit 6.5 omkring forekomst af kvælstoffikserende arter i målrettede efterafgrøder er præciseret.

1.2 Nyt siden 2023

AKO/AKON:

Der skal ikke længere oprettes AKO når du finder overtrædelser i efterafgrødekontrollen men der skal stadig i nogle særlige tilfælde oprettes AKON. Læs mere i afsnit 4.9.

Forbud mod slæt:

I 2024 er der igen et forbud mod slæt på alternativet braklagte arealer og brak langs søer og vandløb til pligtige/husdyr samt målrettede efterafgrøder i perioden 1. august til 20. oktober. Det var midlertidigt afskaffet i 2023 som en del af tørkepakken 2023. Læs mere i afsnit 5.3 samt 7.3.

Præcisionslandbrugs brev:

Du skal ikke længere udlevere et brev til ansøger angående præcisionslandbrug. Brevet bliver sendt af Jordbrugskontrol, Team Kvælstof som også håndterer den administrative kontrol af præcisionslandbrug.

Efterfølgende afgrøder efter efterafgrøder:

Efterafgrøder kan efterfølges af forårssåede afgrøder samt blomster- eller bestøverbrak. Fra 2024 er det også muligt at efterafgrøder og brak kan indgå i arealer til permanent ekstensivering i stedet for at arealet efterfølges af en forårssået afgrøde eller blomster- eller bestøverbrak. Men så må efterafgrøden eller brak på arealet ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres inden arealerne ekstensiveres permanent.

Efterafgrøder etableret som græsudlæg i majs:

Kontrollen af græsudlæg i majs er ændret i 2024. Det medfører, at kontrollen af græsudlæg i majs først kan afsluttes, når majs er høstet. Alle marker med græsudlæg i majs udtaget til kontrol skal kontrolleres efter høst. Kontrolperioden løber frem til og med 28. februar for kontrol af destruktionsforbuddet. Læs mere om den nye kontrolmetode i afsnit 4.11 og 6.10.

Høring selvom der ikke er underkendelse:

Grundet afrundingsregler kan du opleve, at det i kontrolopgaven fremgår, at der underkendes arealer med efterafgrøder, selvom du ikke har underkendt noget. En ny funktion i kontrolopgaven kan sikre, at der ikke dannes høring på baggrund af disse afrundingsregler. Vagttelefonen skal altid kontaktes inden funktionen benyttes. Se afsnit 3.14.

Vedrørende omregningsfaktorer på alternativer:

Visse omregningsfaktorer på alternativer er ændret siden sidste års instruks. Dette påvirker ikke kontrollen. Se evt. afsnit 5, tabel 6.9.

2. Baggrund

I 2024 er der fire forskellige efterafgrødeordninger:

- Pligtige efterafgrøder
- Husdyrefterafgrøder
- Måltrettet kvælstofregulering – frivillig ordning
- Måltrettet kvælstofregulering – obligatorisk ordning

I afsnittene nedenfor kan du læse en kort beskrivelse af baggrunden for de forskellige ordninger. Kontrollen beskrives i de efterfølgende afsnit.

2.1 Pligtige efterafgrøder

Alle jordbrugsvirksomheder er omfattet af kravet om pligtige efterafgrøder, undtagen:

- Gartnerier, herunder væksthushgartnerier, frugtplantager, planteskoler og skovbrugsvirksomheder, hvor der ikke dyrkes landbrugsafgrøder
- Virksomheder, som har et efterafgrødegrundareal på under 10 hektar

Dette gælder uanset, om virksomheden er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ej.

Det samlede areal omfatter virksomhedens ejede (dyrkede) areal samt forpagtede og lejede arealer, men ikke bortforpagtede arealer, ved udgangen af planperioden 2023/2024 dvs. 31. juli 2024.

For virksomheder, der har udbragt organisk gødning svarende til mindst 80 kg N pr. ha (harmoniareal) i planperioden 2022/2023, skal arealet med pligtige efterafgrøder i planperioden 2024/2025 udgøre mindst 14,7 % af efterafgrødegrundarealet.

Hvis der er udbragt mindre end 80 kg N pr. ha (harmoniareal) i planperioden 2022/2023, skal der i planperioden 2024/2025 etableres pligtige efterafgrøder svarende til 10,7 % af efterafgrødegrundarealet.

Kravet om efterafgrøder kan erstattes af alternativer, se afsnit 4.

Ansøger kan også opfylde efterafgrødekravet ved hjælp af opsparede efterafgrøder fra tidligere planperioder eller ved en nedsat kvælstofkvote (kvotefradrag). Dette er ikke en del af den kontrolbesøget.

De pligtige efterafgrøder indberettes i Gødningskvote- og Efterafgrøder-skemaet (GKEA) og er ikke stedfaste. Hvis ansøger ikke indberetter tilstrækkeligt med efterafgrøder eller alternativer i GKEA til at dække kravet, antages det, at ansøger vælger alternativet nedsat kvote. Hvis ansøger ikke har etableret et areal med efterafgrøder/alternativer, der svarer til det indberettede, vil dette medføre bøde og eventuelt en konditionalitetssanktion.

Sanktionering for eventuel manglende etablering af efterafgrøder og/eller alternativer vil blive foretaget af Team Kvælstof. Evt. konditionalitetssanktion behandles i Team KKO.

2.2 Husdyrefterafgrøder

Husdyrefterafgrøder blev indført i 2017. Formålet med husdyrefterafgrøderne er at kompensere for merudvaskningen af kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning. De er målrettet særlige områder, hvor der er sket en stigning i anvendelsen af organisk gødning, og som afvander til et Natura 2000-område, eller hvor der er et indsatsbehov i forhold til kystopland. Kravet gælder for virksomheder med arealer i disse områder, der anvender en vis mængde organisk gødning, uanset om virksomheden er omfattet af en miljøgodkendelse eller ej.

Jordbrugsvirksomheder, der opfylder følgende, skal udlægge husdyrefterafgrøder i planperioden 2024/2025:

- Har over 10 ha efterafgrødegrundareal,
- Har arealer i oplande, hvor der er fastsat et husdyrefterafgrødekrav
- I planperioden 2022/2023 har udbragt 30 kg kvælstof eller derover fra organisk gødning pr. ha harmoniareal

En virksomhed, der ved planperiodens start er certificeret til økologisk jordbrugsproduktion eller omfattet af en ansøgning herom, er ikke omfattet af kravet om husdyrefterafgrøder.

Reglerne for husdyrefterafgrøderne følger reglerne for de pligtige efterafgrøder, og bliver administreret som et samlet krav, hvilket betyder, at de samme alternativer kan anvendes til at opfylde kravet til husdyrefterafgrøder. Det betyder også, at du ikke skal kontrollere husdyrefterafgrøderne særskilt, men at du skal kontrollere dem som pligtige efterafgrøder og sammen med disse.

2.3 Måltrettet kvælstofregulering – frivillig og obligatorisk ordning

Formålet med ordningen måltrettet kvælstofregulering er at sikre, at der sker en forbedring af miljøtilstanden i de kystnære farvande.

Ordningen er måltrettet områder, hvor der er behov for en kvælstofreducerende indsats. Måltrettede efterafgrøder og alternativer vil derfor kun ligge i udpegede kystvandoplande, hvor der er et indsatsbehov. Ansøgere, som 1. februar 2024 var autoriserede økologer, eller omfattet af en ansøgning herom, kan ikke ansøge om frivillig måltrettet regulering, og er derfor heller ikke omfattet af krav om obligatoriske måltrettede efterafgrøder.

Ordningen skal i 2024 hente et indsatsbehov på ca. 3.500 tons kvælstof, hvilket svarer til ca. 365.000 ha efterafgrøder. Indsatsbehovet er i 2024 fordelt på 66 ud af de i alt 108 kystvandoplande.

De frivillige måltrettede efterafgrøder ansøges i FS og er stedfaste.

De obligatoriske måltrettede efterafgrøder indberettes i GKEA og er ikke stedfaste, men skal ligge indenfor kystvandopland.

Til de frivillige måltrettede efterafgrøder får ansøger tilskud til etablering af efterafgrøderne/alternativerne indenfor kystvandoplande.

Ansøger får ikke tilskud til at etablere de obligatorisk måltrettede efterafgrøder.

I 2024 er der ikke blevet ansøgt til et tilstrækkeligt areal på den frivillige ordning. Det er i 2024 derfor et krav om obligatoriske efterafgrøder svarende til i alt 23.330 ha fordelt på 42 kystvandoplande.

For at leve op til det obligatoriske krav, kan ansøgeren vælge at:

- Etablere obligatoriske måltrettede efterafgrøder/alternativer i efteråret 2024
- eller
- Få reduceret bedriftens kvælstofkvote i planperioden 2024/2025, svarende til det areal, der mangler at blive etableret med efterafgrøder.

De efterafgrøder og alternativer som den enkelte ansøger har fået tilsagn om under den frivillige ordning, modregnes automatisk i bedriftens krav om obligatoriske efterafgrøder.

Måltrettede efterafgrøder og alternativer kan ikke samtidig benyttes til at opfylde krav om pligtige efterafgrøder eller husdyrefterafgrøder.

Tilskud til måltrettet kvælstofregulering kan kombineres med:

- Grundbetaling
- Ø-støtte
- Bio-ordningen varieret planteproduktion.

Tilskud til måltrettet regulering kan IKKE kombineres med:

- Arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.
- Bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs
- Bio-ordningen økologisk arealstøtte
- Bio-ordningen ekstensivering med slæt
- Bio-ordningen biodiversitet og bæredygtighed
- Økologisk arealtilskud
- Miljøordninger

3. Kontrol af efterafgrøder og alternativer

Ansøger kan opfylde kravet om efterafgrøder ved at etablere efterafgrøder eller bruge et alternativ. Herunder kan du læse om, hvordan du kontrollerer efterafgrøder og alternativerne.

3.1 Hvilken type efterafgrøde er det?

Når du kontrollerer efterafgrøder/alternativer, skal du kontrollere hele marken. Kan du godkende de etablerede efterafgrøder eller det anvendte alternativ, godkender du efterafgrøden/alternativet ved at oprette dertilhørende observationer.

I det følgende kan du se, hvilke observationer du skal benytte afhængigt af, om du skal godkende efterafgrøder (afsnit 3.2) eller alternativer (afsnit 3.3).

3.2 Kontrol af efterafgrøder

Du godkender efterafgrøder, med observationerne der fremgår af tabel 6.1, som også viser hvilke typer af efterafgrøder, de forskellige observationer godkender.

Observationerne tilføjer/godkender arealet med efterafgrøder, så de indgår i opgørelsen af det totale areal med godkendte efterafgrøder.

Tabel 6.1: Observationer og efterafgrødetyper.

Observation		Efterafgrødetype		
		Pligtige/ husdyrefterafgrøder	Frivillige målrettede	Obligatorisk målrettede
8.8.1	Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som obligatorisk målrettede			X
8.8.2	Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr	X		
8.8.3	Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som frivillige målrettede		X	

Du skal kun bruge observationerne 8.8.1, 8.8.2 og 8.8.3 i forbindelse med kontrol af efterafgrøder.

Er du på kontrol af alternativer til efterafgrøder, skal du bruge observationerne, der er beskrevet i afsnit 3.3 – Kontrol af alternativer.

Bemærk, at observationerne ikke må overlappe, og du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene. Det vil sige, at hvis du har lavet et fradrag på marken, skal du klippe fradraget ud af observationen. Det kan du gøre ved først at oprette den godkendende/tilføjende observation. Oven i denne opretter du herefter observationen for delarealet, der skal fradrages ved hjælp af funktionen "Opret observation inden i anden observation". Se grafisk fremstilling og eksempler på anvendelse af observationer i afsnit 3.13.

Ansøger skal have rådighed over arealet med pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og obligatoriske målrettede efterafgrøder ved udgangen af foregående planperiode for at arealet kan tælle med i opfyldelsen af kravet om pligtige og husdyrefterafgrøder og krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder. Det vil sige 31. juli 2024.

Du skal bruge observation 8.8.1 eller 8.8.2, hvis ansøger udpeger pligtige/husdyrefterafgrøder eller obligatorisk målrettede efterafgrøder, som ligger udenfor arealet i ansøgers Fællesskema. Du skal se dokumentation på ansøgers rådighed i form af en forpagtningsaftale eller lignende på arealerne udenfor fællesskemaet.

3.3 Kontrol af alternativer

Er du på kontrol af alternativer til Pligtige/husdyr efterafgrøder eller Målrettet regulering, skal du bruge observationerne, der fremgår af tabel 6.2 til at godkende arealet.

Tabel 6.2: Observationer til godkendelse af alternativer.

Alternativ	Observation til at tilføje alternativ til frivillige målrettede efterafgrøder	Observationer til at tilføje alternativ til obligatoriske målrettede efterafgrøder	Observationer til at tilføje alternativ til pligtige/husdyr efterafgrøder
Mellemafgrøder	8.7.1	8.9.31	8.9.1
Tidlig såning af vintersæd	8.7.21	8.9.32	8.9.20
Braklagte arealer	8.7.16	8.9.35	8.9.15
Braklagte arealer langs vandløb og søer	8.7.11	8.9.34	8.9.10
Flerårige energiafgrøder	8.7.6	8.9.33	8.9.6
Blandinger med kvælstoffikserende arter	8.7.31	8.9.30	8.9.24

Husk at anvende observationerne beskrevet i tabel 6.2 hvis ansøger udpeger pligtige/husdyrefterafgrøder eller obligatorisk målrettede efterafgrøde/alternativer på arealer, som ligger udenfor arealet i ansøgers Fællesskema. Du skal se dokumentation på ansøgers rådighed i form af en forpagtningsaftale eller lignende på de arealer, som er beliggende udenfor ansøgers FS skema.

3.4 Generelt om kontrollen af efterafgrøder sået med udskudte/fleksible frister

Dette afsnit om kontrol af efterafgrøder omhandler ikke kontrol af efterafgrøder i majs. Læs mere om kontrol af efterafgrøder i majs i afsnit 4.11 for Pligtige/husdyrefterafgrøder og afsnit 6.10 for Målrittede efterafgrøder.

Der er forskellige frister for såning af efterafgrøder afhængig af de efterafgrødearter, der sås, og om der bruges udskudte/fleksible frister. Læs afsnit 4.3 om såfrister for Pligtige/husdyrefterafgrøder og afsnit 6.3 om såfrister for Målrittede efterafgrøder.

Ansøger kan vælge at så sine Pligtige/husdyrefterafgrøder og Målrittede efterafgrøder med frist 20. august senere, mod at der kompenseres for den manglende kvælstofoptag ved et fradrag i kvælstofkvoten eller for pligtige og husdyrefterafgrøder et fradrag i opsparede efterafgrøder i efterafgrødebanken. Seneste såfrist er 7. september. Ansøger skal indberette sådatoen i GKEA senest 10. september uanset om der sås til normal frist 20. august eller om der bruges udskudte/fleksible frister.

Senere etablering gælder dog ikke for cikorie eller græsudlæg, som har såfrist den 1. august 2024. Som en del af muligheden for udskudte/fleksible såfrister kan ansøger indberette sådatoer på dagsbasis for efterafgrøder. Forudsætningen er, at ansøger har benyttet præcisionsudstyr til positions- og datobestemt såning. Dertil indsendelse af dokumentation til Landbrugsstyrelsen i form af SHAPE-filer (En SHAPE-fil er filer til lagring af geospatial data).

Kontrollen af indsendt dokumentation vil blive foretaget af Team Kvælstof eller ifm. konditionalitetskontrol af Team KKO.

Den udskudte/fleksible sådato der er indberettet i GKEA fremgår af kontrolgrundlaget for de enkelte marker, se figur 6.1.

Kontrol - Følgende marker skal kontrolleres, ha								
A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9
Marknr. ☺	Afg. kode ☺	Afgrøde ☺	Kontrolårsag ☺	Areal fra markkort ☺	LDP-tilsagn ☺	Areal med småbiotoper ☺	Art 4 registrering ☺	Så-tidspunkt ved sen etablering af efterafgrøder ☺
MR1	1	Vårbyg	l	15,86			0	
MR2	310	Brak, sommerslåning	l	2,31			0	
MR3	4	Blanding af vårsåede arter	lm	5,50			0	2023-08-24
MR4	344	Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (alternativ til efterafgrøder)	agl	0,30			0	
MR5	19	Majs til modenhed med græsudlæg	lm	3,60			0	
MR6	345	Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)	l	0,40			0	
MR7	10	Vinterbyg	lr	3,01			0	
MR8	596	Elefantgræs	al	2,46			0	
MR9	10	Vinterbyg	m	2,65			0	
MR10	19	Majs til modenhed med græsudlæg	m	2,32			0	

Figur: 6.1: Eksempel på tabellen "Følgende marker skal kontrolleres" i kontrolgrundlaget. Er der søgt om udskudt/fleksibel sådato, vil det fremgå af kolonne A9 jf. rød markering.

Kontrollen er den samme, uanset om ansøger har valgt kvotereduktion via udskudt/fleksible frister på dagsbasis eller i de tre intervaller.

Ansøgere der ikke har præcisionsudstyr, vil fortsat søge indenfor de tre intervaller vist herunder:

Indberettet sådato 21. august – 24. august.

Indberettet sådato 25. august – 28. august.

Indberettet sådato 29. august – 7. september.

Du skal altid besigtige marker med udskudte såfrister. Det gælder også, hvis ansøger oplyser, at der ingen efterafgrøder er. Marker med udskudte såfrister skal kontrolleres efter trappemodellen. Du kan se kravene til dækningsgraden i afsnittene for de forskellige efterafgrødetyper under delafsnittene 'Dækningsgrad ("trappemodell")'.

Du skal altid spørge ansøger, om der er andre marker med efterafgrøder.

3.5 Omfang af kontrollen

Ombytning mellem de forskellige efterafgrødeordninger ved kontrol.

Hvis ansøger er pålagt krav om efterafgrøder på forskellige ordninger, men ikke har etableret nok til at opfylde dem alle, har ansøger i forbindelse med den fysiske kontrol, mulighed for at vælge at anvende nogle af ansøgers godkendte efterafgrøder/alternativer i målrettet kvælstofregulering til at opfylde krav til pligtige og husdyrefterafgrøder/alternativer. Hvis ansøger gør dette, tæller de pågældende efterafgrøder/alternativer ikke med som målrettede efterafgrøder/alternativer.

En sanktion for en manglende efterafgrøde/alternativ er ikke ens på de forskellige efterafgrødeordninger.

- Ansøger får en bøde og eventuelt et KON-træk, hvis der mangler pligtige og husdyrefterafgrøder.
- Ansøger får en sanktion i tilskuddet samt en kvotereduktion, hvis der mangler målrettede efterafgrøder.

Se mere i bilag 3 om konsekvens ved manglende etablering af efterafgrøder og alternativer.

Du kan desuden henvise ansøger til vejledningen om tilskud til målrettet kvælstofregulering, som ligger på landbrugsstyrelsens hjemmeside. Her findes eksempler på beregning af sanktion.

Fremgangsmåde ved kontrol af pligtige/husdyrefterafgrøder:

Når du underkender et areal med pligtige/husdyrefterafgrøder eller alternativer, skal du spørge, om ansøger vil udpege erstatningsarealer fra marker med målrettet regulering (MR). Dette kan betyde, hvis ansøger ikke er udtaget til kontrol af MR, at du skal udvide kontrollen til MR, du skal dog kun kontrollere de arealer ansøger udpeger som erstatningsarealer, ved kontrolbesøget. De andre marker med MR gives en besigtigelseskvittering ” 4. Ikke besigtiget – andet” samt en bemærkning til sagsbehandler, hvor der står ” MR ikke udtaget til kontrol og ikke besigtiget MR marker er godkendt som indberettet”. For at afslutte din kontrol skal du godkende de resterende marker som ikke bruges som erstatningsmarker, med den observation du normalt ville bruge til godkendelse af efterafgrøder og skrive en bemærkning til sagsbehandleren, hvor der står ” MR ikke udtaget til kontrol og ikke besigtiget MR marker er godkendt som indberettet”.

Fremgangsmåde ved sagsbehandlingen:

Hvis du har lånt pligtige fra marker med målrettede efterafgrøder (MR). skal du, når du sagsbehandler din sag i CAP:

1. Tilføje erstatningsarealerne fra MR i IMK.
2. Køre beregning 1,2,3 og se om kravet for de pligtige er opfyldt.
3. Er kravet ikke opfyldt, skal du muligvis oprette en AKON, se afsnit 4.9.

Herefter afslutter CAP kontrolsagen med OK eller høringsbrev.

Ansøger har mulighed for i sit hørings svar at tilkendegive, om ansøgers målrettede efterafgrøder skal anvendes som erstatning for de manglende pligtige efterafgrøder.

Du kan læse mere om konditionalitet (KON) på pligtige/husdyr efterafgrøder under afsnit 4.9. For oprettelse af AKON læs mere i Instruks 1, afsnit 2.14.

Erstatningsarealer

Vær opmærksom på følgende når du i arealkontrollen skal finde erstatningsarealer til manglende pligtige/husdyrefterafgrøder og -alternativer:

- Manglende pligtige/husdyrefterafgrøder kan kun erstattes af målrettede **efterafgrøder**
- Manglende pligtige/husdyr-alternativer af **én type** kan kun erstattes af målrettede alternativer af **samme type**.

Det betyder følgende:

- **Muligt:**
 - o Pligtige **efterafgrøder** kan kun erstattes af målrettede **efterafgrøder**
 - o Pligtige **mellemafgrøder** kan kun erstattes af målrettede **mellemafgrøder**
 - o Pligtig **tidlig såning af vintersæd** kun erstattes af målrettet **tidlig såning af vintersæd**
 - o Pligtige **braklagte arealer** kan kun erstattes af målrettede **braklagte arealer**
 - o Pligtige **braklagte arealer langs vandløb og søer** kan kun erstattes af **braklagte arealer langs vandløb og søer**
 - o Pligtige **flerårige energiafgrøder** kan kun erstattes af **flerårige energiafgrøder**
 - o Pligtige **blandinger med kvælstoffikserende arter** kan kun erstattes af **blandinger med kvælstoffikserende arter**
- **Ikke muligt:**
 - o Pligtige efterafgrøder kan **ikke** erstattes af nogle typer af målrettede alternativer
 - o Pligtige alternativer kan **ikke** erstattes af målrettede efterafgrøder
 - o Pligtige alternativer af én type kan **ikke** erstattes af målrettede alternativer af en anden type

Kontrolperiode

Kontrollen af efterafgrøder foregår først og fremmest i perioden omkring 13. september til 19. oktober 2024. Den forventede kontrolstart er 13. september og frem til 19. oktober. Det gælder dog ikke for kontrol af sager med tidlig såning/mellemafgrøder. Kontrollen af destruktionsforbud i græsudlæg i majs skal gennemføres i perioden frem til 28.

februar 2025. Dog skal sager med kvalitetsvurdering af målrettet regulering på marker med græsudlæg i majs med kontrolårsag x være kontrolleret færdig senest d. 31. december, se Instruks 15.

S-sager kontrolleres i perioden 5. november til 29. december.

Kontrol efter 19. oktober

Er du på kontrol af en K-, Z-, eller E-sag efter 19. oktober, hvor efterafgrøderne kan være destrueret, skal du ikke kontrollere efterafgrøder. Dette gælder dog ikke for efterafgrøder i majs, der fremgår af kontrolgrundlaget, da disse skal kontrolleres frem til destruktionsforbuddet ophører, det vil sige til og med 28. februar 2025.

Du skal kontrollere alt andet, der er på sagen, som for eksempel LDP.

3.6 Frister

Fristerne i forbindelse med efterafgrøder og alternativer kan ses i tabel 6.3. Fristerne for etablering og destruktion af målrettede efterafgrøder, er de samme som for pligtige/husdyrefterafgrøder.

Tabel 6.3: Oversigt over frister i forhold til efterafgrøder/alternativer

Dato	Frist
2024	
26. april	Frist for ansøgning om målrettet kvælstofregulering i Fællesskemaet.
Maj	Landbruger modtager tilsagnsbrev på målrettet kvælstofregulering.
Juni	Eventuelt obligatorisk krav (målrettet kvælstofregulering) beregnes og meldes ud.
Juli	Eventuelt krav om obligatorisk målrettet kvælstofregulering offentliggøres ved bekendtgørelse.
20. juli	Frist for etablering af mellemafgrøder.
31. juli	Frist for etablering af energiafgrøder.
1. august	Frist for etablering af visse efterafgrøder. Det gælder cikorie, græs, samt kornarter, som ikke er nævnt nedenfor ved fristen 20. august. Herudover må frøgræs fortsætte som efterafgrøde efter høst. Samt alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter hvis cikorie og græs indgår i blandingen.
20. august	Frist for etablering af efterafgrøder bestående af korsblomstrede arter, vårbyg, stauderug, almindelig rug, hybridrug, havre, honningurt, klinte, morgenfrue og hjulkrone. Vær opmærksom på mulighed for fleksibel såfrist.
7. september	Frist for tidlig såning af vintersæd (vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og tritcale), hvis dette skal anvendes som alternativ. Frist for fleksibel såfrist af efterafgrøder bestående af korsblomstrede arter, vårbyg, stauderug, almindelig rug, hybridrug, havre, honningurt, klinte, morgenfrue og hjulkrone Frist for fleksibel såfrist ved alternativet Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter. Disse kan dog kun etableres i de tre intervaller og ikke på dagsbasis.
10. september	Frist for indberetning af pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, målrettede efterafgrøder (obligatoriske), fleksible såfrister samt alternativer udlagt i 2024. Indberetningen skal ske i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet (GKEA) 2024 i Tast Selv. Frist for ændring på målrettede kvælstofregulering (frivillige) i Fællesskemaet.
20. september	Mellemafgrøder må destrueres og der må etableres vintersæd.
20. oktober	Efterafgrøder må destrueres – dog undtaget udlægget i majs. Brak (herunder braklagte arealer langs vandløb og søer), der anvendes som alternativ, må destrueres.

	Dog må arealer med efterafgrøder eller brak, der indgår i tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres, inden arealerne ekstensiveres permanent med tinglyst deklaration.
December	Start for udbetaling af grundbetaling og målrettet kvælstofregulering.
2025	
Januar – juni	Udbetaling af tilskud til målrettet kvælstofregulering.
1. februar	Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må destrueres. Dog ikke arealer med kvælstoffikserende efterafgrøder, der indgår i tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres, inden arealerne ekstensiveres permanent med tinglyst deklaration.
1. marts	Pligtige, husdyr- og målrettede efterafgrøder udlagt i majs må destrueres.

3.7 Gennemførelse af kontrol

Dette afsnit indeholder en kort gennemgang af, hvad du skal være opmærksom på i forbindelse med et kontrolbesøg. Læs mere i Instruks 1 og 2 om generel gennemførelse af kontrol.

Før kontrolbesøg:

Opdater kontrolgrundlaget.

Orienter dig i kontrolgrundlaget.

Skal der kontrolleres flere forskellige efterafgrødeordninger?

Skal der kontrolleres forskellige alternativer på sagen?

Er der udskudte såfrister på sagen?

Er der brugt efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til pligtige, husdyr- eller målrettede efterafgrøder?

Er der efterafgrøder i majs og er hovedafgrøden høstet?

- Du kan se hvordan du tjekker om majsen er høstet i afsnit 4.11 (pligtige/husdyr) og 6.10 (målrettede)

På kontrolbesøget:

Indled med at spørge ansøger om:

- Hvor er efterafgrøderne/græsudlæg?
- Hvad der er udsået på marken?
- Hvor er alternativerne til de pligtige/husdyrefterafgrøderne og/eller målrettet regulering?
- Har du nedskrevet arealet efter fristen for indberetning 10. september?
- Er majsmarkerne høstet?
 - Dette skal du også tjekke som en del af forberedelsen før kontrolbesøg.

Du skal altid besigtige alle marker, hvor der er indberettet efterafgrøder eller alternativer.

Du skal altid besigtige marker med kontrolårsag "I", målrettet kvælstofregulering (frivillig ordning).

Hvis der er efterafgrøder i majs og det ikke er angivet i kontrolopgaven under "Markplan - areal" hvorvidt majsen er høstet eller ej, skal du spørge om majsmarkerne er høstet.

Husk at du altid skal tage billeder, hvis du underkender efterafgrøder og græsudlæg. Der skal være billeder ned i efterafgrøden og ud over marken. Billederne skal være repræsentative for hele marken, og dokumentere årsagen til at de er blevet underkendt.

Ombytning mellem de forskellige efterafgrødeordninger ved kontrol:

Hvis ansøger har krav om efterafgrøder på forskellige ordninger, men ikke har etableret nok til at opfylde dem alle, har ansøger i forbindelse med kontrolbesøget mulighed for at vælge at anvende nogle af ansøgers efterafgrøder, som er godkendt til målrettet kvælstofregulering til at opfylde krav til pligtige og husdyrefterafgrøder.

Hvis ansøger vælger at anvende målrettede efterafgrøder til pligtige/husdyrefterafgrøder, godkender du marken til pligtige/husdyrefterafgrøder ved at tilføje den relevante observation i IMK.

Ved afslutning af kontrolbesøget:

Husk at gøre ansøger opmærksom på at resultaterne af kontrollen er foreløbige. Der kan komme supplerende kontroller, som kan medføre ændringer i resultatet af kontrollen. Vær gerne specifik på markniveau hvis du kan.

Ved afslutning af kontrolsagen

Efter sagsbehandling i kontrolopgaven skal du følge op på, om du skal oprette en høring på konditionalitet i forhold til pligtige/husdyrefterafgrøder eller alternativer. Læs mere i afsnit 4.9.

For oprettelse af AKON læs mere i Instruks 1, afsnit 2.14.

3.8 Force majeure

Hvis ansøger ved kontrolbesøget oplyser, at vedkommende har tænkt sig at søge force majeure, eller har søgt force majeure, skal du udføre kontrollen som du plejer. En eventuel ansøgning om force majeure vil blive behandlet i den efterfølgende sagsbehandling. Det er ikke muligt at give dispensation eller anerkende force majeure på etablering af pligtige, husdyr- samt obligatoriske målrettede efterafgrøder.

3.9 Minimumsstørrelse for arealer

Minimumsstørrelsen for arealer anvendt til efterafgrøder er 0,01 ha. Det gælder uanset hvilken type efterafgrøder der kontrolleres.

3.10 Ikke-tilskudsberettigede arealer

Der er en række elementer og arealer, der ikke lever op til definitionerne af tilskudsberettigede arealer. De er derved ikke berettigede til grundbetaling eller bio-ordninger.

Konstaterer du følgende, kan der være tale om ikke-tilskudsberettigede arealer afhængigt af de nærmere omstændigheder:

- Menneskeskabte konstruktioner
- Arealer anvendt til anden aktivitet end landbrug, herunder opbevaring
- Ikke-tilskudsberettigede afgrøder og manglende plantedække
- Arealer under vand eller med vandforekomster
- Træer og skov
- Naturarealer uden landbrugsaktivitet
- Eksproprierede arealer

Listen er ikke udtømmende, og der kan være undtagelser. Læs mere i Instruks 2 kapitel 3 for en uddybende beskrivelse samt om kontrol af ikke-tilskudsberettigede arealer.

3.11 Efterafgrøder i tre-meters-bræmmer og GLM-landskabelementer

Det er ikke tilladt at etablere efterafgrøder i tre-meters-bræmmer eller i/på indberettede GLM-landskabelementer, så dette areal bliver ikke regnet med i efterafgrødearealet.

Hvis du konstaterer, at ansøger har udsået efterafgrøder i GLM-landskabelementer, skal der muligvis oprettes en AKON-overtrædelse. Læs mere i Instruks 1.

3.12 Småbiotoper og Markkrat

Småbiotoper

Hvis ansøger har etableret småbiotoper på marker med efterafgrøder, så kan småbiotopen ikke medregnes i efterafgrødearealet, se figur 6.2. Du må kun benytte observation 8.8.1, 8.8.2 eller 8.8.3 til efterafgrødearealer du godkender. Benyt observation 8.2.2 på småbiotopen. I afsnit 3.13 er en guide til, hvordan du på forskellige måder kan sikre, at fradragsarealer ikke medregnes i godkendte arealer når du opretter observationer.

Figur 6.2: Småbiotoper kan ikke godkendes som efterafgrøde. Du skal derfor sikre at efterafgrødeobservationen ikke overlapper med disse, se afsnit 3.13. Du kan se, om der er indtegnet småbiotopslagene under "Marker" i IMK.

Markkrat

Hvis ansøger har etableret et markkrat på marken med efterafgrøder, regnes markkrattet ikke med i efterafgrødearealet, når du opretter den observation, der godkender efterafgrødearealet. Du skal derfor ikke tegne efterafgrøde observationen udenom markkrattet på marken.

3.13 Oplagring/opbevaring

Ansøger må opbevare landbrugsprodukter og jordbearbejdningsmidler i op til et år på landbrugsarealer. Dog kan efterafgrøder ikke godkendes på det areal, der benyttes til oplagring/opbevaring, da dette medfører, at efterafgrøden destrueres. Hvis du på et areal med efterafgrøder konstaterer oplagring/opbevaring på over 100 m², skal du oprette følgende observation i IMK og i bemærkningsfeltet skrive, at det drejer sig om oplagring/opbevaring:

- Efterafgrøde fjernet eller nedvisnet før destruktionsfristen (8.6.1)

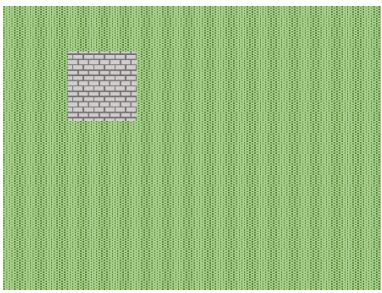
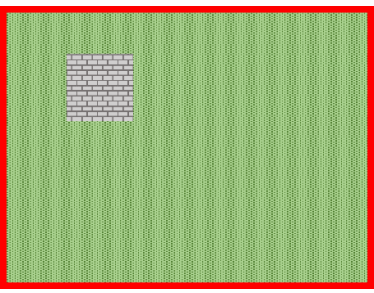
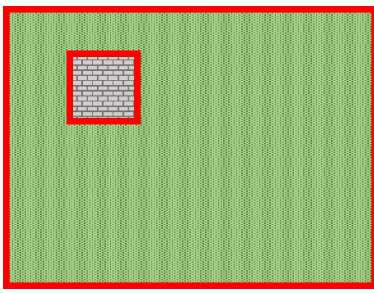
3.14 Observationer i IMK

Nedenfor kan du se eksempler på, hvordan du skal benytte observationerne til at tilføje/godkende og/eller underkende arealer i IMK. Du kan både klippe fradragsarealer ud af marker eller oprette observationer uden om dem. Det vigtige er, at du ikke laver overlappende observationer, der både godkender og underkender et areal samtidig.

Klippe fradragsareal ud og underkende det med dobbeltobservation

Eksempel:

Du skal underkende menneskeskabt konstruktion beliggende på mark med godkendt efterafgrøde/alternativ.

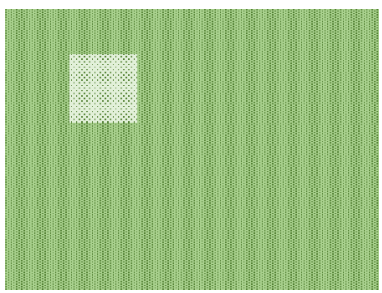
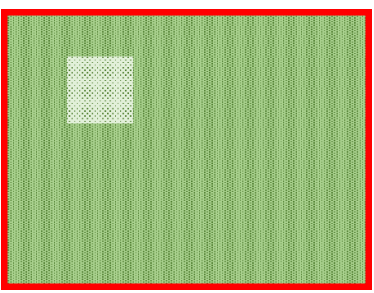
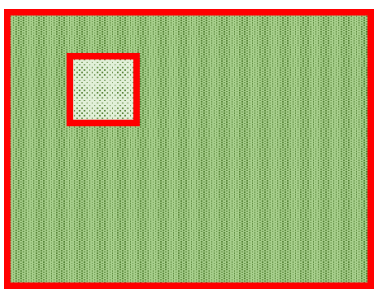
		
1. Du har kontrolleret efterafgrøde/alternativ, som kan godkendes, men en menneskeskabt konstruktion beliggende inde i marken skal fradrages.	2. Du opretter en observation, der tilføjer hele marken som godkendt efterafgrøde/alternativ.	3. Ved hjælp af funktionen "Opret observation inden i anden observation" skal du underkende fradragsarealet, hvor der ikke er etableret efterafgrøde/alternativ med relevant observation (8.x.x). Herefter skal du udvide kontrollen til grundbetaling og underkende samme fradragsareal med den menneskeskabte konstruktion med en relevant dobbeltobservation (3.x.x).

Figur 6.3: Eksempel 1 – Sådan underkender du et fradragsareal.

Klippe fradragsareal ud og underkende det med dobbeltobservation

Eksempel:

Du skal underkende et delareal, hvor efterafgrøder ikke er etableret beliggende på mark med godkendte efterafgrøde/alternativ.

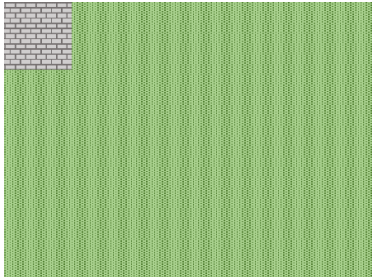
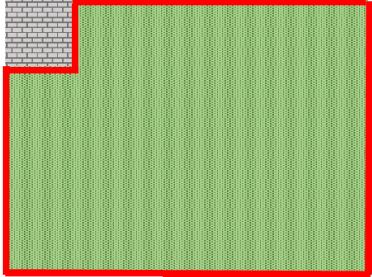
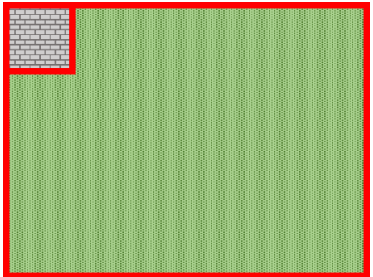
		
1. Du har kontrolleret efterafgrøder, som kan godkendes, men på et delareal beliggende inde i marken er der ikke etableret efterafgrøde/alternativ.	2. Du opretter en observation, der tilføjer hele marken som godkendt efterafgrøde/alternativ.	3. Ved hjælp af funktionen "Opret observation inden i anden observation" skal du underkende fradragsarealet, hvor der ikke er etableret efterafgrøde/alternativ med relevant observation (8.x.x).

Figur 6.4: Eksempel 2 – Sådan underkender du et fradragsareal.

Godkende areal udenom fradragsareal og underkende fradragsareal med dobbeltobservation

Eksempel:

Du skal underkende menneskeskabt konstruktion beliggende i kanten af mark med godkendt efterafgrøde/alternativ.

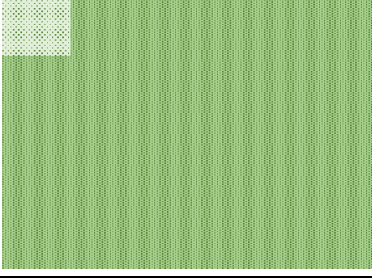
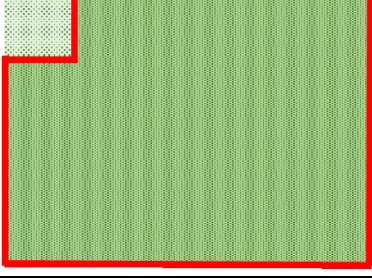
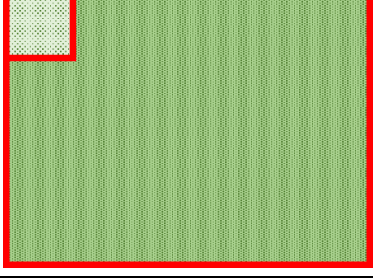
		
<p>1. Du har kontrolleret efterafgrøde/alternativ, som kan godkendes, men en menneskeskabt konstruktion beliggende i kanten af marken skal fradrages.</p>	<p>2. Du opretter en observation, der tilføjer den del af marken, der kan godkendes som efterafgrøde/alternativ udenom fradragsarealet.</p>	<p>3. Du skal underkende fradragsarealet, hvor der ikke er etableret efterafgrøde/alternativ med relevant observation (8.x.x). Du skal oprette observationen omkring fradragsarealet. Herefter skal du udvide kontrollen til grundbetaling og underkende samme fradragsareal med den menneskeskabte konstruktion med en relevant dobbeltobservation (3.x.x).</p>

Figur 6.5: Eksempel 3 – Sådan underkender du et fradragsareal.

Godkende areal udenom fradragsareal og underkende fradragsareal

Eksempel:

Du skal underkende et delareal, hvor efterafgrøde/alternativ ikke er etableret beliggende i kanten af mark med godkendt efterafgrøde/alternativ.

		
<p>1. Du har kontrolleret efterafgrøde/alternativ, som kan godkendes, men på et delareal beliggende i kanten af marken er der ikke etableret efterafgrøde/alternativ.</p>	<p>2. Du opretter en observation, der tilføjer den del af marken, der kan godkendes som efterafgrøde/alternativ udenom fradragsarealet.</p>	<p>3. Du skal underkende fradragsarealet, hvor der ikke er etableret efterafgrøde/alternativ med relevant observation (8.x.x). Du skal oprette observationen omkring fradragsarealet.</p>

Figur 6.6: Eksempel 4 – Sådan underkender du et fradragsareal.

Du kan finde mere information om oprettelse af observationer i den tekniske guide, som du finder på kontrolportalen under Kontrol-Areal.

3.15 Høring selvom der ikke er underkendelse

Grundet afrundingsregler kan du opleve, at det i kontrolopgaven fremgår, at der underkendes arealer med efterafgrøder, selvom du ikke har underkendt noget. Det vil ofte dreje sig om arealstørrelser på mellem hundrede til et par hundrede m². Dette vil resultere i en høring.

Høringer forårsaget af afrundingsregler kan blandt andet skyldes opdelinger af marker eller overlap mellem støtteberettigede arealer og lag i IMK.

I fanen "Efterafgrøder - resultat" i kontrolopgaven er der mulighed for, at vinge af i feltet "Godkendt, underskud skyldes afrunding". Se figur 6.7. Herved vil der ikke dannes høring på marken. Feltet må udelukkende bruges når du har godkendt hele marken til efterafgrøder med en observation der godkender. Du skal altid kontakte vagttelefonen inden du udfylder feltet.

	Indberettet	Konstateret	Underskud	Høring (ja/nej)	Godkendt, underskud skyldes afrunding	Initialer
Efterafgrøder				☐ Ja ☐ Nej	☐	
Efterafgrøder N-fikserende				☐ Ja ☐ Nej	☐	
Mellemafrøder				☐ Ja ☐ Nei	☐	

Figur 6.7: I fanen "Efterafgrøder – resultat" er der mulighed for, at forhindre at der ikke foretages høring hvor afrundingsreglerne har underkendt mindre arealer med efterafgrøder der er tilføjet som godkendte.

3.16 Guide: Se hvilke marker der anvendes til at opfylde GLM 8-kravet

"Brak" og "Brak langs vandløb og søer" der benyttes som alternativer til pligtige/husdyrefterafgrøder, kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8-kravet om 4 % ikke-produktive arealer. I 2024 er der ikke noget, der forhindrer ansøger i at indberette arealer til begge dele. Se afsnit 5.3 og 5.4.

Nedenfor vises hvordan du tjekker, om en mark er indberettet til at opfylde GLM 8-kravet.

1. Tjek om kontrolårsag 8 fremgår under "**Ansøgte kontrolårsager**" i kontrolgrundlaget. I så fald er ansøger underlagt GLM8-kravet, og kan have marker indberettet til opfyldelse heraf.

Ansøgte kontrolårsager

abehjlm8£

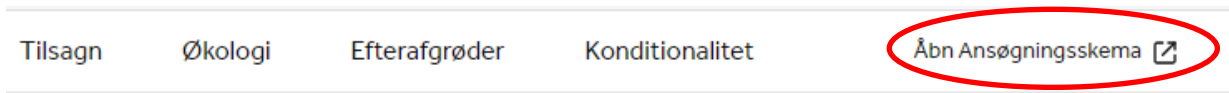
Skal kontrolleres

lm

2. Åbn "**Genveje**" (A) og derefter "**FS Accepteret ansøgning sidste**" (B)

The screenshot shows a sidebar menu titled "Genveje". The menu items are: "INFO (KAN OPDATERES)", "Kontrolgrundlag", "INFO", and "FS Accepteret ansøgning sidste". A red circle labeled "A" highlights a plus icon in the right-hand sidebar. A red circle labeled "B" highlights the item "FS Accepteret ansøgning sidste" at the bottom of the list.

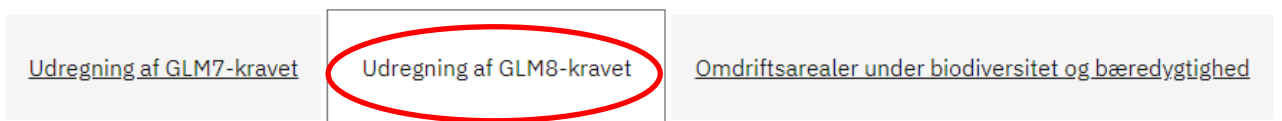
3. Et nyt vindue åbner, hvor du skal klikke på "Åbn ansøgningskema"

4. Et nyt vindue åbner, hvor du skal vælge fanen "Konditionalitet"

5. Klik på "Udregning af GLM8-kravet"

6. Rul ned til "Markplan for GLM8" (A) og markér i feltet "Vis kun marker, som indgår i GLM8" (B). Under kolonnen "Mark" (C) fremgår de marker, der anvendes til at opfylde GLM8-kravet.

A Markplan for GLM8

Viser elementer pr side

Vis kun marker, som indgår i GLM8

B

Filtrer:

Fra siden "Markplan og grundbetaling"		Arealer, som indgår i beregningen af GLM8							
		3 meter bræmmer							
C Mark	Afgrøde	Samlet GLM8-areal for marken	Areal	Frameld, f.eks. grundet afgræsning (alle)	Mark-bræmmer	Markkrat	Brak	GLM-søer og vandhuller	GLM-fortidsminder

4. Kontrol af pligtige/husdyrefterafgrøder

Kontrolårsag m

Pligtige/husdyrefterafgrøder udlagt i 2024 hører til planperioden 2024/2025.

Kontrollen af pligtige/husdyrefterafgrøder indebærer kontrol af etableringen af pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer, som er indberettet i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet (GKEA) i Tast Selv. Ansøger har indberettet efterafgrøderne og/eller alternativerne på markniveau.

Ansøger kan frit vælge at udlægge efterafgrøderne eller alternativerne på andre marker.

Ansøger kan nedskrive sit areal med efterafgrøder og/eller alternativer efter 10. september, og indtil kontrollen varsles eller påbegyndes.

Rådighed

Du skal være opmærksom på, at hvis du skal kontrollere pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer, så er der ikke krav om, at ansøger har rådighed d. 26 april 2024 over de arealer, som er indberettet i GKEA 24.

Ansøger kan anvende et areal til at opfylde kravet om pligtige/husdyrefterafgrøder, selvom arealet først er kommet til bedriften efter 26. april 2024, enten som følge af forpagtning eller tilkøb. Det skyldes at kravet om hvor stort et areal der skal udlægges med efterafgrøder, følger planperioden 2023/2024. Kravet beregnes på baggrund af ansøgers markplan i GKEA pr. 31/7 2024.

Der er krav om, at ansøger har rådighed 31. juli 2024 over de arealer, som er indberettet i GKEA 24. Du skal derfor være opmærksom på, at ansøger ikke kan indberette efterafgrøder udlagt på arealer, som ansøger har erhvervet efter d. 31. juli. Det er afgiver, som har ret til at anvende disse efterafgrødearealer. Det vil sige, at ansøger ikke kan bruge efterafgrøder på disse arealer til erstatning ved underkendelse af efterafgrøder på arealet indberettet i GKEA.

Efterafgrøderne eller alternativer kan ikke bruges til at dække kravet, hvis indberetningen af pligtige/husdyrefterafgrøder eller alternativer ikke fremgår af GKEA.

Hvis ansøger har udlagt mere end indberettet af en type – for eksempel efterafgrøder, så opvejer det ikke, hvis ansøger har udlagt mindre af en anden type - for eksempel alternativer.

Du skal ikke kontrollere mere end indberettet.

Værd at vide inden kontrol af pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer

Du skal begynde kontrollen med at bede ansøger om at udpege på hvilke marker, der er pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer.

Læs om alternativer i kapitel 5.

Hvis du i forbindelse med kontrollen konstaterer, at der på bedriften er foretaget jordbearbejdning eller sket en omlægning af fodergræs udenfor de tilladte perioder, skal du også registrere dette. Læs mere i afsnit 4.12 om jordbearbejdning og afsnit 4.13 om omlægning af fodergræs.

4.1 Høsttidspunkt

Det er ikke et krav, at hovedafgrøden er høstet, når du skal kontrollere pligtige/husdyrefterafgrøder. Læs mere om kontrollen af græsudlæg i majs i afsnit 4.11.

Hvis hovedafgrøden ikke er høstet skal det være tydeligt at efterafgrøden er etableret og lever op til dækningsgraden.

Hvis du kan godkende efterafgrøden til pligtige/husdyr efterafgrøder, selvom hovedafgrøden ikke er høstet, skal du tilføje efterafgrøden med følgende observation:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr (8.8.2)

Halmstriber

Er afgrøden høstet, men halmen ikke fjernet, og efterafgrøden mellem halmstriberne kan godkendes, skal du også godkende de arealer, hvor halmen ligger. Det betragtes som almindelig dyrkningspraksis, at der i forbindelse med høst ligger halm på et areal, og at efterafgrøden under halmen forventes at være etableret på samme vis som på arealerne mellem halmstriberne.

4.2 Manglende etablering på arealer indberettet med efterafgrøder

Hvis ansøger har angivet marker med pligtige/husdyr efterafgrøder, men der ikke er etableret efterafgrøder på arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2)

Husk, at du skal tage billeder, når du underkender et areal.

Konditionalitet på pligtige/husdyr efterafgrøder

Kravet om etablering af pligtige/husdyr efterafgrøder eller alternativer er omfattet af reglerne om konditionalitet (LF-krav 2.13).

Hvis ansøger ikke lever op til kravet om pligtige/husdyrefterafgrøder eller alternativer, kan det således resultere i en konditionalitetssanktion.

Du skal kontrollere de pligtige/husdyr efterafgrøder eller alternativer og øvrige efterafgrøder færdig.

Læs mere om, hvorvidt der er tale om en overtrædelse af konditionalitetskravene om etablering af pligtige/husdyrefterafgrøder eller alternativer i afsnit 4.9. Læs desuden kontrolinstruks 1.

4.3 Såtidspunkt

Nedenfor fremgår den generelle såfrist for efterafgrøder samt muligheder for udskydelse for visse typer. Oversigten viser ikke hvilke afgrøder, der udelukkende må etableres på disse frister men giver dig et overblik over alle arterne, ansøger kan bruge til etablering af sine efterafgrødearealer.

1. august 2024:

Såfrist for Pligtige/husdyrefterafgrøder af følgende typer:

- Korsblomstrede afgrøder
- Honningurt
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Cikorie
- Korn
- Rent græs uden kløver

Se oversigt i bilag 1, tabel 1.

20. august 2024 (senest 7. september med udskudt såfrist):

Såfrist for Pligtige/husdyrefterafgrøder af følgende typer:

- Korsblomstrede afgrøder
- Honningurt
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Almindelig rug
- Stauderug
- Hybridrug
- Havre
- Vårbyg

Se oversigt i bilag 1 tabel 2.

7. september 2024 (udskudt såfrist):

Ansøger kan vælge at så sine efterafgrøder frem til 7. september mod at få en kvotereduktion eller en reduktion af opsparede efterafgrøder i efterafgrødebanken for de efterafgrøder, der har såfrist 20. august, og er sået herefter. Se oversigt i Bilag 1 tabel 2.

Den udskudte såfrist skal indberettes på markniveau i GKEA og vises i kontrolgrundlaget, se figur 6.1.

Du kan læse mere om kontrol af fleksible såfrister i afsnit 3.4.

Hvis efterafgrøden er sået efter etableringsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde sået efter etableringsfristen (8.3.2)

Vær opmærksom på at frøgræs, hvoraf der skal høstes frø året efter, ikke kan godkendes som pligtige/husdyrefterafgrøder. Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde, kan dog godkendes.

4.4 Tilladte pligtige/husdyrefterafgrøder

Følgende efterafgrødetyper kan bruges som pligtige/husdyrefterafgrøder:

- Korsblomstrede afgrøder, f.eks. olieræddike og gul sennep, eventuelt som blanding
- Korn
- Rent græs uden kløver
- Honningurt
- Cikorie
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde

Se også de mest almindelige arter i Bilag 1, tabel 1 og tabel 2.

I tabel 6.4 kan du se hvilke afgrøder der må etableres henholdsvis den 1. august og frem til den 20. august. Tabellen viser ikke hvilke afgrøder, der udelukkende må etableres på disse frister men giver dig et overblik over alle arterne, ansøger kan bruge til etablering af sine efterafgrødearealer.

Tabel 6.4: En oversigt over hvilke efterafgrødetyper, der skal være sået hvornår.

Dato	1. august	20. august*
Efterafgrødetype	Rent græs uden kløver Korsblomstrede afgrøder Korn	Korsblomstrede Honningurt Almindelig rug
Frøgræs fortsætter som efterafgrøde	Honningurt Cikorie Klinte Hjulkrone Morgenfrue	Stauderug Hybridrug Havre Vårbyg Klinte Hjulkrone Morgenfrue

* Senest 7. september med udskudt såfrist

Efterafgrøder, der sås i en hovedafgrøde, skal sås i korn eller en afgrøde med tilsvarende høsttidspunkt. Det gælder for både renbestand og blandinger.

Det er tilladt at udså græsudlæg i majs.

Det er ikke tilladt at have pligtige/husdyrefterafgrøder i roer eller andre afgrøder med sent høsttidspunkt.

Etableringen af efterafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Efterafgrøderne må både sås før, under eller efter høst, indenfor etableringsfristerne.

Det er tilladt for marken med efterafgrøder at indeholde ikke-tilladte arter, dog ikke kvælstoffikserende arter (se afsnit 4.5 hvis du konstaterer kvælstoffikserende arter). Hvis du på kontrol kan godkende efterafgrøden til pligtige/husdyr efterafgrøder efter trappemodellen ud fra de tilladte indberettede efterafgrødearter, skal du blot se bort fra de ikke tilladte arter og godkende marken med følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr (8.8.2)

Skriv i bemærkningsfeltet ved observationen at der også er ikke tilladte arter på marken
--

Hvis du under kontrollen observerer marker, hvor det er tydeligt, at afgrøden er en etableret vinterafgrøde, hvor der er tydelige sprøjtespor og evt. spor efter udkørsel af gødning, skal du oprette følgende observation:

- Efterafgrøden er ikke etableret (8.2.2)

Du skal skrive i bemærkningen til observationen, at ansøger har etableret vintersæd.

Husk billeddokumentation der tydeligt viser afgrøden, sprøjtespor samt eventuel udkørt gødning. Du skal sørge for at tage billeder der dækker hele marken.

4.5 Spildfrø og ukrudt

Planter af spildfrø bestående af tilladte efterafgrødearter skal indgå i vurderingen af dækningsgraden sammen med de såede efterafgrøder. Spildfrø af ikke-tilladte efterafgrøder samt ukrudt kan ikke indgå i vurderingen af dækningsgraden. Læs mere i afsnit 4.6 om kontrol af dækningsgraden.

Det er et krav, at der aktivt er foretaget etablering af efterafgrøder. Består efterafgrøden alene af spildfrø af godkendte arter og/eller ikke-tilladte arter, skal du underkende arealet med følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen, at der udelukkende er fundet spildfrø.

Bemærk, at kvælstoffikserende arter ikke er tilladt på en mark, der ikke er indberettet som alternativet efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter. Et areal skal derfor underkendes, hvis der er tegn på at de kvælstoffikserende arter er etableret eller jævnt dækkende på arealet. Dette gælder også selvom dækningsgraden er opfyldt af ikke-kvælstoffikserende godkendte arter og spildfrø af tilladte efterafgrødearter.

Hvis du ved kontrol af pligtige/husdyrefterafgrøder konstaterer kvælstoffikserende arter, skal du anvende følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde består af en eller flere ikke tilladte arter (8.5.2)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilke(n) kvælstoffikserende art(er) du har fundet på arealet.

4.6 Dækningsgrad ("trappemodell")

Efterafgrøden skal være udlagt eller etableret med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Der skal være en veludviklet efterafgrøde, der dækker arealet.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrøden dækker arealet. Det vil sige, at den skal fremstå veletableret og jævnt fordelt over hele arealet. Du skal vurdere efterafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Da kontrolperioden typisk strækker sig over september og oktober måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Du skal kontrollere efterafgrøden efter nedenstående trappemodell, se tabel 6.5. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen, godkender du efterafgrøden ved at tilføje den med følgende observation:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr (8.8.2)

Tabel 6.5: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt.

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste så tidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	Ved såfrist 20.august	Ved såfrist 24.august	Ved såfrist 28.august	Ved såfrist 7. september
11/9 – 14/9	15%	0%*	0%*	0%*
15/9 – 20/9	20%	5%	0%*	0%*
21/9 – 25/9	25%	10%	0%*	0%*
26/9 – 1/10	30%	15%	5%	0%*
2/10 – 6/10	35%	20%	10%	0%*
7/10 – 28/12	40%	25%	15%	10%

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Vær opmærksom på, at kravene til godkendelse af efterafgrøder i majs ikke følger ovenstående trappemodel. Læs mere i afsnit 4.11.

Hvis dækningsgraden ikke er tilstrækkelig for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontroltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis krav er 0 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1 % (8.4.11) hvis krav er 5 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5 % (8.4.2) hvis krav er 10 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 10 % (8.4.5) hvis krav er 15 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15 % (8.4.6) hvis krav er 20 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 20 % (8.4.7) hvis krav er 25 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 25 % (8.4.8) hvis krav er 30 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 30 % (8.4.9) hvis krav er 35 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 35 % (8.4.10) hvis krav er 40 %

OBS:

Du skal underkende hele arealet, der ikke lever op til trappemodellen, med én observation. Observationen afhænger af kontroltidspunktet.

Eksempel: Du er på kontrol den 3. oktober, hvor kravet til dækningsgrad er 35%. Arealer der ikke lever op til de 35 %, skal underkendes med observation 8.4.9. Det gælder for alle delarealer, der har en dækningsgrad mindre end 35%.

Se "Efterafgrøder – Billedbog til brug ved kontrol af efterafgrøder", hvor der er eksempler med hensyn til dækningsgrad for forskellige afgrøder. Du finder billedbogen på Arealkontrolportalen.

4.7 Afgræsning og slæt

Det er tilladt at afgræsse, afpudse og tage slæt på arealer med pligtige/husdyrefterafgrøder, så længe plantedækket ikke tager skade, og efterafgrøden stadig har en tilstrækkelig dækningsgrad.

Hvis du konstaterer, at plantedækket ikke er tilstrækkeligt på grund af afgræsning, afpudsning eller slæt, skal du underkende arealet ned til 100 m² ved brug af dækningsgradsobservationer beskrevet i afsnit 4.6.

4.8 Destruktionstidspunkt

Pligtige/husdyrefterafgrøder må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2024. Det gælder uanset etableringsdatoen. Dog må arealer med efterafgrøder, som indgår i tilskudsordninger og projekter om permanent udtagning ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres, inden arealerne ekstensiveres permanent med tinglyst deklaration

Hvis efterafgrøden er destrueret før destruktionsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde fjernet eller nedvisnet før destruktionsfristen (8.6.1)

Du skal også bruge denne observation, hvis du konstaterer vintersæd, der er sået før 20. oktober på arealet.

Hver opmærksom på at der er senere destruktionsfrist for græsudlæg i majs (Se afsnit 4.11) samt alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter (Se afsnit 5.6).

4.9 Konditionalitet (KON) på pligtige/husdyrefterafgrøder

I 2024 skal der som hovedregel ikke oprettes AKON på de pligtige/husdyrefterafgrøderne. Dette skyldes at reglerne omkring kontrol af efterafgrøder i plantedækkebekendtgørelsen (som vedrører pligtige/husdyrefterafgrøder) og konditionalitetsbekendtgørelsen (som vedrører plantedækket) er forskellige. Areakontrollen kontrollerer om ansøger har etableret pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer svarende til det indberettede. Konditionalitetskontrollen kontrollerer om ansøger har etableret efterafgrøder og valgt alternativer svarende til kravet. Konditionalitetskontrollen forholder sig ikke til, hvilken ordning der er tale om for de etablerede efterafgrøder og alternativer, men blot om plantedækket opfylder kravet. Kravet kan desuden ofte være højere end det indberettede, da den resterende andel opfyldes ved kvotenedsættelse, hvilket ikke er en del af arealkontrollen. Da konditionalitetskontrollen derved er bredere end arealkontrollen, er omfanget af arealkontrollen i de fleste tilfælde ikke tilstrækkelig til at fastslå en overtrædelse af konditionalitetsreglerne.

Du skal derfor som hovedregel ikke oprette AKON, når du er ude på en efterafgrødekontrol. Eneste undtagelse er hvis du under din kontrol af efterafgrøder, observerer åbenlyse overtrædelser af pligtige/husdyrefterafgrøder. Ansøger skal efter konditionalitetskravet "LF 2.13 Etablering af plantedække" vedrørende pligtige/husdyrefterafgrøderne leve op til:

- et krav om 14,7% efterafgrødegrundareal, når de i planperioden 2022/2023, har udbragt mindst 80 kg N pr. ha (harmoniareal).
- et krav om mindst 10,7% efterafgrødegrundareal, når de har udbragt mindre end 80 kg N pr. ha (harmoniareal) i planperioden 2022/2023.

Før du opretter en AKON skal du kontakte vagttelefonen.

Du kan læse mere om AKON i Instruks 1, afsnit 2.14. Du kan finde vejledning på arealkontrolportalen.

4.10 Gødning

Efterafgrøder må ikke gødes og har ingen N-norm.

4.11 Pligtige efterafgrøder i majs

Ansøger kan etablere efterafgrøder som græsudlæg i majs.

Pligtige/husdyrefterafgrøder i majs skal kontrolleres efter høst af hovedafgrøden. Efterafgrøden skal kontrolleres ud fra trappemodellen for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs som du finder i afsnittet "Dækningsgrad ("trappemodell" for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs)" længere nede.

Bemærk at kontrollen af pligtige/husdyrefterafgrøder i majs har sin egen trappemodell. Det er vigtigt, at du bruger denne, da den adskiller sig fra trappemodellen der anvendes for de øvrige typer af efterafgrøder, der ikke udlægges i majs.

Pligtige/husdyrefterafgrøder i majs må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 1. marts 2025. Destruktionsforbuddet er en del af kontrollen. Se afsnittet "Destruktionstidspunkt for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs" længere nede.

Du kan se om majsen er høstet i kontrolopgaven i skemaet "Markplan - areal" som du finder i menuen "Markplaner". I skemaet er der kryds i "Ja" eller "Nej" afhængigt af, om majsen er høstet eller ej. Se figur 6.11. Data leveres d. 4/11, 14/11 og 28/11. For at indlæse data i kontrolopgaven skal du køre beregningen "3. Konsekvensberegning".

Der kan være marker, for hvilke satellitten ikke kan konstatere, hvorvidt majsen er høstet eller ej. I så fald vil boksene med Ja Nej have en rød markeret linje omkring sig. I sådanne tilfælde vil der aldrig komme et satellitresultat som du skal afvente.

Marknummer ↑↓	Areal indtegnet på markkort ↑↓	Markbloksnummer ↑↓	Markblokkens tilskudsprocent							Afrørde		
			Ansøgt procent ↑↓	Konstateret procent ↑↓	Ansøgt GB areal ↑↓	Grundbetaling til projektareal (Art 4.4.c) ↑↓	Ansøgt stivelseskartofler areal ↑↓	Frødrag GB, konstateret ved fysisk kontrol ↑↓	Konstateret areal tilskudsberettiget til grundbetaling ↑↓	Ansøgt ↑↓	Konstateret ↑↓	Majs Høstet (ja/nej) ↑↓
						☐ Ja ☐ Nej						☐ Ja ☐ Nej

Figur 46.11: Under "Markplan - areal" fremgår det, om majs er høstet eller ej. Det ses ved et kryds i henholdsvis "Ja" eller "Nej" i kolonnen "Majs Høstet (ja/nej)" i højre side.

4.11.1 Er majs høstet?

Herunder kan du læse hvordan du på kontroltidspunktet skal forholde dig til marker hvor:

- Majs er høstet
- Majs ikke er høstet
- Majs ikke er høstet på et delareal

Majs er høstet på kontroltidspunktet

Hvis majs er høstet skal du besigtige hele arealet og benytte den relevante observation beskrevet i afsnittet "Dækningsgrad ("trappemodell" for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs)" længere nede.

Græsudlæg i majs skal opfylde trappemodellen vist i tabel 6.6. For at hele marken kan godkendes efter trappemodellen, skal dækningsgraden være overholdt for hele marken, og ikke kun for græsstriberne, der er sået mellem majsrækkerne. Det vil sige, at den "bare" stribe, hvor majs er stået, skal indgå i vurderingen som bar jord.

Når du starter kontrollen skal du først trække arealer med kørespor, oversvømming eller større arealer/pletter, hvor græsudlægget tydeligt ikke lever op til dækningsgraden eller hvor der ikke er blevet etableret et græsudlæg, fra det samlede markareal. Når du har trukket disse arealer fra skal du vurdere resten af marken som en helhed.

Du skal bedømme, hvor stor en del af marken græsstriberne udgør. Derefter om striberne lever op til trappemodellen. Er dette tilfældet, skal du godkende den procentvise del af marken efter trappemodellen, se eksempel nedenfor.

At dækningsgraden for marken (fratrasket ikke-landbrug samt delarealer med for lav dækningsgrad/inden etablering) skal vurderes som en helhed, betyder, at du ikke skal placere godkendende og underkendende observationer "i striber" langs majsrækkerne og græsstriberne.

Eksempel

Hvis kontroltidspunktet kræver, at der skal være 20 % dækning: Majsrækkerne optager halvdelen af arealet og efterafgrøden, sået mellem majsrækkerne, optager den anden halvdel.

- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på 40 %, skal du godkende hele marken.
- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på 20 %, hvor der er efterafgrøde, skal du godkende halvdelen af marken. I denne situation skal du godkende den ene halvdel som pligtige/husdyr efterafgrøde (observation 8.8.2), den anden halvdel skal du underkende som ikke etableret (observation 8.2.2).*
- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på under 20 %, hvor der er efterafgrøde, skal du underkende hele marken.

Bemærk, at græsstriber og majsrækker ikke nødvendigvis er lige bredde i alle tilfælde. Du kan opleve situationer hvor majsrækkerne optager mere end halvdelen af marken på bekostning af græsstriberne der optager mindre end halvdelen. Det omvendte kan også være tilfældet. Dette vil påvirke vurderingen af dækningsgraden for marken i sin helhed.

Hvis kontroltidspunktet kræver, at der skal være 20 % dækning og efterafgrøden har en dækningsgrad på 20 %, hvor der er efterafgrøde, men græsstriberne optager mere end halvdelen af arealet, kan du derfor godkende mere end halvdelen af marken*.

**Du skal i disse tilfælde ikke placere den henholdsvis godkendende observation (8.8.2) og underkendende observation (8.2.2) på de individuelle rækker. Du skal nøjes med to observationer, hvis størrelse hver i sær udgør den arealstørrelse du henholdsvis kan godkende og underkende.*

Husk at tage fyldestgørende billeder af marken. Både de større arealer du underkender men også billeder der viser helheden af marken. Tag nogle ud over marken som viser marken i sin helhed og nogle repræsentative billeder der viser forskellen mellem striberne med græsudlæg og de "Bare" striber i majsrækkerne.

Du skal altid tage billeder af arealer du underkender. Hvis du anvender observationer som beskrevet i fodnoten i eksemplet ovenfor, vil det også være nødvendigt at tage billeder der inkluderer arealer du godkender. Det skyldes, at observationerne i disse tilfælde ikke placeres i overensstemmelse med arealernes faktiske beskaffenhed, men blot repræsenterer en arealstørrelse.

Du skal benytte følgende besigtigelseskvittering til kontrol når majs er høstet:

- *Besigtigelseskvittering:*
 - 9. Besigtiget – efterafgrøder i majs. Majs er høstet.

Hvis du har kontrolleret majs i forbindelse med en efterkontrol, skal du på fanen "2. Efterkontrol" sætte kryds i "Kontrol kunne afsluttes" under "(m) Pligtige Efterafgrøder i majs".

Majs er ikke høstet på kontroltidspunktet

Hvis majs er til stede ved kontrol, skal du sætte marken til efterkontrol.

Du sætter marker med efterafgrøder i majs til efterkontrol ved at kombinere følgende observation og besigtigelseskvittering på marken:

- *Observation:*
 - Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr (8.8.2)
- *Besigtigelseskvittering:*
 - 8. Ikke besigtiget – efterafgrøder i majs. Majs ikke høstet.

Når marken er sat til efterkontrol med ovenstående observation og besigtigelseskvittering, er efterafgrøden hverken godkendt eller underkendt, da dette først er muligt ved besigtigelse efter høst af hovedafgrøden.

Bemærk at marker med efterafgrøder til majs der sættes til efterkontrol vil komme på "2. Efterkontrol"-fanen, da denne åbner samtidig med efterafgrødekontrolperiodens start. Læs evt. mere om efterkontrol i Instruks 1, afsnit 3.3.

Majs er ikke høstet på et delareal på kontroltidspunktet

Hvis der er delarealer over 100 m², hvor majs ikke er høstet, skal du foretage en konkret vurdering af, hvordan du skal forholde dig til disse.

Hvis du er i stand til at overskue hele delarealet og vurdere græsudlægget, eksempelvis fordi majs ikke er vellykket og derfor ikke dækker udsynet, kan du gennemføre kontrollen på følgende måde:

- Du skal kigge ind fra alle sider.
- Du skal fotodokumentere forholdene uanset om du godkender eller underkender delarealet. Det vil sige, at du skal tage billeder af græsudlægget som du bedømmer ud fra trappemodellen og vise, at majs ikke er høstet.
- Skriv en bemærkning til sagsbehandler herom.

Du må kun anvende ovenstående fremgangsmåde, for delarealer der aldrig vil blive høstet, og du er i stand til at vurdere græsudlægget. Er det ikke tilfældet, skal du sætte marken til efterkontrol. Se hvordan under overskriften "Majs er ikke høstet på kontroltidspunktet" ovenfor i dette delafsnit.

Hvis majs på delarealer over 100 m² fortsat ikke er høstet ved efterkontrollen, skal du afhængigt af kontroltidspunktet gøre følgende:

Efterkontrol før 28. februar 2025:

- Du skal håndholde sagen og kontrollere marken færdig på et senere tidspunkt, hvor majs er høstet. Læs om håndholdte sager i Instruks 1, kapitel 3.
 - Fremgangsmåden skyldes, at ansøger fortsat har mulighed for at høste majs inden for kontrolperioden.

Efterkontrol d. 28. februar 2025:

- Du skal godkende delarealet, hvor majs ikke er høstet.

- Delarealet skal indgå i vurderingen af det samlede areal som beskrevet under overskriften "Majsen er høstet på kontroltidspunktet" ovenfor i dette delafsnit.
- Du skal tage billeder af delarealet, der viser, at majsen ikke er høstet.
- Skriv i en bemærkning til sagsbehandler, at majsen for delarealet ikke er høstet, men er godkendt da besigtigelse ikke er mulig.
 - o Fremgangsmåden skyldes, at d. 28. februar er sidste dag i kontrolperioden. Der er derfor ikke mulighed for at afvente, at majsen høstes efter denne dato.

Bemærk, at sager med kontrolårsag x udtaget til kvalitetsvurdering af målrettet regulering på en mark med græsudlæg i majs, skal være færdigkontrolleret senest 31. december 2024.

4.11.2 Dækningsgrad ("trappemodell" for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs)

Bemærk at kontrollen af pligtige/husdyrefterafgrøder i majs har sin egen trappemodell. Det er vigtigt, at du bruger denne, da den adskiller sig fra trappemodellen der anvendes for de øvrige typer af efterafgrøder, der ikke udlægges i majs.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrøden dækker arealet. Du skal vurdere efterafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Da kontrolperioden strækker sig fra september til og med februar måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en fremspiring af efterafgrødeplanter.

Når efterafgrøder etableres som græsudlæg i majs, vil der ofte være flere efterafgrøder mellem majsrækkerne i forhold til rækkerne hvor majsene har stået. Du skal ikke skelne mellem rækkerne når du vurderer dækningsgraden. Dækningsgraden skal alle steder være opfyldt for arealer ned til 100 m².

Du skal kontrollere efterafgrøden efter nedenstående trappemodell, se tabel 6.6. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen til pligtige/husdyrefterafgrøder i majs, godkender du efterafgrøden ved at tilføje den med følgende observation:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som pligtige/husdyr (8.8.2)

Tabel 6.6: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt

Kontroltidspunkt		Krav til minimumsdækningsgrad
2024	September	2 %
2024	Oktober	2 %
2024	November	5 %
2024	December	10 %
2025	Januar	20 %
2025	Februar	20 %

Hvis dækningsgraden ikke er tilstrækkelig for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontroltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis efterafgrøden ikke er etableret
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1 % (8.4.11) hvis krav er 2 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 2 % (8.4.12) hvis krav er 5 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5 % (8.4.2) hvis krav er 10 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15 % (8.4.6) hvis krav er 20 %

Det er vigtigt, at du skelner mellem arealer, hvor efterafgrøden ikke er etableret, og arealer hvor efterafgrøden er etableret men ikke opfylder dækningsgraden.

Eksempel – kontroltid i september:

- Hvis dækningsgraden er mindre end 2 %, men der er synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring, skal du benytte observation 8.4.11.
- Hvis der derimod ikke er tegn på etablering f.eks. ved bar jord eller anden etableret afgrøde, skal du benytte observation 8.2.2.

Se "Efterafgrøder – Billedbog til brug ved kontrol af efterafgrøder", hvor der er eksempler med hensyn til dækningsgrad for forskellige afgrøder. Du finder billedbogen på Arealkontrolportalen.

Husk at når du underkender et areal, så skal du sikre dig, at billedokumentationen er dækkende og viser, at der på marken ikke er etableret efterafgrøder, eller at dækningsgraden ikke er opfyldt.

4.11.3 Destruktionstidspunkt for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs

Pligtige/husdyrefterafgrøder i majs må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 1. marts 2025. Det gælder uanset etableringstidspunktet.

Hvis efterafgrøden er destrueret før destruktionsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde fjernet eller nedvisnet før destruktionsfristen (8.6.1)

4.11.4 Øvrige forpligtelser, forbud m.m. for pligtige/husdyrefterafgrøder i majs

Der gælder de samme regler for pligtige/husdyrefterafgrøder der udlægges i majs som for efterafgrøder der ikke udlægges i majs i henhold til nedenstående punkter. Du skal kontrollere efter følgende afsnit afhængig af forholdet:

- Spildfrø og ukrudt – afsnit 4.5
- Afgræsning og slæt – afsnit 4.7
- Konditionalitet (KON) på pligtige/husdyrefterafgrøder – afsnit 4.9
- Gødning – afsnit 4.10

4.12 Forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder

Hvis ansøger er underlagt kravet om pligtige efterafgrøder, kan ansøger også være underlagt kravet om, at der ikke må foretages pløjning, harvning eller anden jordbearbejdning efter høst og forud for forårssåede afgrøder. Dette forbud gælder kun forud for forårssåede afgrøder. Det vil sige, at der godt må foretages jordbearbejdning efter høst og forud for vintersæd. Der må også altid foretages jordbearbejdning i forbindelse med etablering af efterafgrøder.

Jordbearbejdning må finde sted på følgende jorde fra den angivne dato:

- Lerjord med JB-nr. 7-9 fra 1. oktober 2024
- Ler- og humusjord med JB-nr. 5, 6, 10 og 11 fra 1. november 2024
- Sandjord med JB-nr. 1-4 fra 1. februar 2025
- Specielle jorde med JB-nr. 12 skal behandles som enten sand- eller lerjord, alt efter hvilken de minder mest om

Følgende aktiviteter betragtes ikke som jordbearbejdning:

- Gyllenedfældning på udlægsgræs efter korn eller helsæd
- Høst, presning og indsamling af halm
- Kalkning
- Tromling
- Overfladisk halmstrigling, der har til formål at fordele halmen jævnt på arealet
- Etablering og vedligeholdelse af dræn

Ukrudtsprøjtning på arealerne må ske fra 1. oktober 2024.

Hvis du ved kontrollen konstaterer arealer, som er omfattet af forbuddet, men hvor forbuddet ikke er overholdt, skal du betragte det som en overtrædelse og oprette følgende 0-observation i IMK:

- Forbud mod jordbearbejdning ikke overholdt (8.10.2)

Denne observation vil give en høring og fremgå af høringsbrevet.

Bemærk dog, at der er en række undtagelser til forbuddet mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder. Nogle arealer er helt fritaget fra forbuddet, mens der for enkelte arealer er lempet i reglerne i forhold til de generelle restriktioner.

Følgende arealer er *fritaget* fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning efter høst og forud for forårssåede afgrøder:

- Arealer udlagt med pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder eller målrettede efterafgrøder samt alternativer
- Arealer der anvendes til at opfylde betingelserne for tilskud til kvælstofreducerende virkemidler efter bekendtgørelse om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler m.v.
- Arealer der drives af virksomheder, der er certificeret til økologisk jordbrugsproduktion
- Arealer hvorpå der ifølge skriftlig aftale med en offentlig myndighed ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket roer
- Arealer hvorpå der det kommende forår skal dyrkes sukkerroer til fabrik
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket gartneriafgrøder, der fremgår af tabel 6.6 nedenfor
- Arealer hvorpå der det kommende forår skal dyrkes gartneriafgrøder, der fremgår af tabel 6.6 nedenfor
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket flerårige vedplanter
- Arealer hvorpå der det kommende forår skal dyrkes flerårige vedplanter
- Arealer hvorpå der samme år har været dyrket kolbe- og kernemajs

Table 6.7: Gartneriafgrøder, der er fritaget fra forbuddet mod jordbearbejdning

Afgrøde-kode	Afgrødenavn	Afgrøde-kode	Afgrødenavn
122	Kommenfrø	448	Medicinplanter, en- og toårige
123	Valmuefrø	449	Medicinplanter, stauder
124	Spinatfrø	450	Grøntsager, blandinger
125	Bederoefrø	501	Stauder
126	Blanding af markfrø til udsæd	502	Blomsterløg
400	Asieagurker	503	En- og toårige planter
401	Asparges	510	Melon
402	Bladselleri	512	Rabarber
403	Blomkål	513	Jordbær
404	Broccoli	540	Tomater
405	Courgette, squash	541	Agurker
406	Grønkål	544	Snitblomster og snitgrønt
407	Gulerod	548	Småplanter, en-årige
408	Hvidkål	551	Moskusgræskar
409	Kinakål	552	Mandelgræskar
410	Knoldselleri	553	Centnergræskar
411	Løg	650	Chrysanthemum Garland, frø
412	Pastinak	651	Dildfrø
413	Rødpersille	652	Kinesisk kålfrø
415	Porre	653	Karsefrø
416	Rosenkål	654	Rucolafrø
417	Rødbede	655	Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)
418	Rødkål	656	Bladbedefrø, rødbedefrø
420	Salat (friland)	657	Grønkålsfrø
421	Savoykål, spidskål	658	Gulerodsfrø
422	Spinat	659	Kålfrø (hvid- og rødkål)
423	Sukkermais	660	Persillefrø

424	Ærter, konsum	661	Kørvelfrø
427	Baby leaves	662	Majroefrø
428	Spidskål	663	Pastinakfrø
429	Jordkok, konsum	664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø
430	Bladpersille	665	Havrerodfrø
431	Purløg	666	Purløgfrø
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	667	Timianfrø
434	Grøntsager, andre (friland)	668	Blomsterfrø
440	Solhat		

I følgende situationer er datoerne *justeret* i forhold til det generelle forbud:

- Fra 1. november 2024 må der foretages jordbearbejdning, hvor der har været dyrket kartofler
- Fra 1. november 2024 må der foretages jordbearbejdning, hvor der i den kommende dyrkningssæson skal dyrkes lægge- og spisekartofler, hvis virksomheden er autoriseret læggekartoffelavlør eller producerer spisekartofler
- Fra 1. oktober 2024 må der foretages jordbearbejdning, hvis der er givet pålæg fra Landbrugsstyrelsen om at bekæmpe kartoffelbrok eller kartoffelcyste nematoder

Arealerne fremgår af IMK under fanen "Kartofler".

Hvis arealet ikke fremgår under denne fane, skal du betragte det som en overtrædelse og oprette følgende observation i IMK

- Forbud mod jordbearbejdning ikke overholdt (8.10.2)
- Fra 1. november 2024 må der foretages jordbearbejdning på sandjord på arealer med majshelsæd, hvor det kan dokumenteres, at afgrøden er angrebet af majshalvmøl. Ved kontrol skal ansøger kunne fremvise følgende dokumentation:
 - En kopi af indsendt anmeldelsesblanket
 - Landbrugsstyrelsens kvitteringsmail for modtagelse af anmeldelsen
 - Konsulenterklæring om angreb af majshalvmøl på det berørte areal
- Fra høst i 2024 må der foretages jordbearbejdning på alle jordbundstyper på arealer dyrket med korn eller frøgræs, hvor det kan dokumenteres, at arealerne er angrebet af aksløberens larve. Ved kontrol skal ansøger kunne fremvise følgende dokumentation:
 - En kopi af indsendt anmeldelsesblanket
 - Landbrugsstyrelsens kvitteringsmail for modtagelse af anmeldelsen
 - Konsulenterklæring om angreb af aksløberens larve på det berørte areal

Hvis du ved kontrollen konstaterer, at et areal er jordbearbejdet i perioden med det generelle forbud, skal ansøger kunne fremvise den alle nævnte dokumenter for at kunne komme under ovenstående "justeringer".

Hvis ansøger ikke kan fremvise denne dokumentation, skal du betragte det som en overtrædelse og oprette følgende observation i IMK:

- Forbud mod jordbearbejdning ikke overholdt (8.10.2)

4.13 Forbud mod omlægning til fodergræs

Fodergræsmarker må ikke omlægges til andre afgrøder i perioden fra 1. juni 2024 til 1. februar. 2025. Fodergræs omfatter de afgrødetyper, som fremgår af tabel 6.8.

Dog gælder følgende:

- Fodergræsmarker må omlægges til fodergræs, vinterraps og grønkorn med græsudlæg frem til og med 15. august 2024.
- Fodergræsmarker på lerjord (JB 7-9) må omlægges fra 1. november 2024, hvis arealet skal anvendes til en forårssået afgrøde.

Virksomheder der er certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, er ikke omfattet af reglerne om forbud mod omlægning af fodergræs.

Table 6.8: Afgrødetyper der betragtes som fodergræs.

Afgrøde- kode	Afgrødenavn
173	Kløver til slæt
255	Permanent græs, under 50 % kløver/lucerne
256	Permanent græs, over 50 % kløver/lucerne
257	Permanent græs, uden kløver
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bægplanter (omdrift)
261	Kløvergræs, over 50 % kløver (omdrift)
262	Lucerne, lucernegræs, over 50 % lucerne (omdrift)
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)

Hvis du konstaterer, at fodergræs er blevet omlagt til en anden afgrøde i perioden 1. juni 2024 til 1. februar 2025, så skal du oprette følgende 0-observation i IMK:

- Forbud mod omlægning af fodergræs ikke overholdt (8.10.1)

Denne observation giver en høring, og fremgår af høringsbrevet.

5. Kontrol af alternativer til pligtige efterafgrøder

Der er i 2024 følgende otte alternativer, der kan bruges til pligtige/husdyrefterafgrøder:

- Mellemafgrøder
- Tidlig såning af vintersæd
- Braklagte arealer
- Braklagte arealer langs vandløb og søer
- Flerårige energiafgrøder
- Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter
- Præcisionslandbrug (kontrolleres administrativt)
- Reduktion af bedriftens samlede kvælstofkvote for planperioden 2024/2025 (kontrolleres administrativt)

Du kan se omregningsfaktorerne for de forskellige alternativer i tabel 6.9.

Tabel 6.9: Alternativer til pligtige efterafgrøder og deres omregningsfaktor

Alternativer til efterafgrøder	Fra alternativ til efterafgrøder
Mellemafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder
Flerårige energiafgrøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøder
Braklagte arealer	1 ha til 2 ha efterafgrøder
Braklagte arealer langs søer og vandløb	1 ha til 4 ha efterafgrøder
Tidlig såning af visse vinterafgrøder (senest 7. september)	1,9 ha til 1 ha efterafgrøder
Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter	1 ha til 1 ha efterafgrøder og en eftervirkning på 50 kg N/ha
Præcisionslandbrug (kontrolleres administrativt)	11 ha til 1 ha efterafgrøder
Reduktion af bedriftens samlede kvælstofkvote (kontrolleres administrativt)	110 kg/175 kg kvælstof til 1 ha efterafgrøder

Det gælder for alternativer til pligtige/husdyrefterafgrøder, at der ikke kan godkendes mere, end det der er indberettet i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet. Det betyder, at selvom ansøger har udlagt mere end indberettet af en type, så opvejer det ikke, hvis ansøger har udlagt mindre af en anden type.

Du skal altid starte kontrollen med at høre ansøger om, hvilke marker der er efterafgrøder/alternativer på og kontrollere alle marker.

De næste afsnit gennemgår kontrollen af de enkelte alternativer. Husk at alternativer skal tilføjes med observationer.

5.1 Mellemafgrøder

Kontrolårsag n

Mellemafgrøder skal efterfølges af en vintersæd i 2024. Mellemafgrøder skal bestå af olieræddike, gul sennep eller af frøgræs, hvor der er høstet frø i løbet af sommeren 2024. Olieræddike og gul sennep kan enten udsås i renbestand eller som blanding.

Etableringen af mellemafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden vintersædsafgrøden.

Mellemafgrøder skal være udsået senest 20. juli, og må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. september. Dette betyder, at de skal være færdigkontrolleret 19. september.

Arealer med mellemafgrøder

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger har udlagt mellemafgrøder. Dette gør du med følgende observation:

- Mellemafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.1)

Du skal kun bruge denne observation på den del af arealet, der opfylder kravene til mellemafgrøder.

Hvis du mod forventning er på kontrol efter 19. september, og skulle have kontrolleret mellemafgrøder som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder, så skal du ikke tilføje mellemafgrøder på det indberettede areal. Mellemafgrøder bliver regnet med som indberettet efter 19. september i Sagsbehandlerportalen.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger/ marker med mellemafgrøder, og der ikke er sået mellemafgrøder på hele arealet, skal du på det ikke-tilsåede areal oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.2)

Dækning

Du skal visuelt vurdere, om mellemafgrøden dækker arealet. Det vil sige, at mellemafgrøden skal være jævnt fordelt og veludviklet. Du skal vurdere mellemafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter. Dækningsgraden følger trappemodellen. Det betyder, at mindstekravet til dækningen er 20 % i den periode, hvor kontrollen af mellemafgrøder foregår.

Hvis dækningen ikke er 20 % eller derover for et areal over 100 m², skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder dækker ikke arealet tilstrækkeligt (8.9.3)

Tilladte mellemafgrøder

Mellemafgrøder skal bestå af olieræddike, gul sennep eller frøgræs, hvor der er høstet frø i løbet af sommeren 2024. Mellemafgrøden skal være udsået. Det betyder, at ukrudt og spildfrø ikke kan regnes med til mellemafgrøden. Der må være ukrudt og spildfrø på et areal med mellemafgrøder, men du må ikke tælle ukrudtet og spildfrøene med til mellemafgrøden. Det gælder for både vurdering af tilladte plantearter og vurdering af dækning.

Hvis du ved kontrol af mellemafgrøder konstaterer en anden afgrøde end de førnævnte, eller at arealet består af spildfrø/ukrudt, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.2)

Husk at beskrive i bemærkningsfeltet til observationen hvad der er udsået på marken.

Destruktionsfrist

Mellemafgrøder må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. september 2024.

Hvis du konstaterer, at mellemafgrøden er fjernet eller nedvisnet før 20. september, skal du markere arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøder som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder fjernet/nedvisnet før 20. september (8.9.5)

Hvis du er på kontrol af pligtige/husdyr efterafgrøder efter destruktionsdatoen for mellemafgrøder (20. september), og ansøger udpeger et areal, hvor mellemafgrøden ikke længere er til stede, skal du verificere, om det er sandsynligt, at der har været mellemafgrøder på arealet. Hvis der er en tidligt sået vintersæd, som f.eks. vinterraps, på arealet, så kan arealet ikke godkendes. Hvis der derimod er sået en sent sået vintersæd, og du vurderer, at der kan have været mellemafgrøder på arealet, så skal du tilføje mellemafgrøder med nedenstående observation.

- Mellemafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.1)

5.2 Tidlig såning af vintersæd

Kontrolårsag r

Vintersæden skal være sået senest 7. september for at tælle med som alternativ. Vintersæd kan være vinterhvede, vinterbyg, vinterrug (inklusive hybridrug) og triticale, og skal være sået i renbestand. Det vil sige, at der på arealerne ikke kan være en blanding af korn og græs, f.eks. græs med korn som dæksæd.

Tidligt sået vintersæd skal kontrolleres så tidligt som muligt og senest d. 25. september.

Arealer med tidlig såning

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger udpeger marker hvor der er sået vinterafgrøder tidligt og kontrollerer at afgrøderne er etableret. Dette gør du med følgende observation:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.20)

Du skal kun bruge denne observation på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med tidlig såning, og der ikke er sået vintersæd på hele arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke udsået (8.9.21)

Såtidspunkt

Vintersæden skal være sået senest 7. september for at tælle med som alternativ. Under normale omstændigheder spirer vintersæd frem på 5-7 dage. Hvis der på grund af vejrforholdene ikke er optimale forhold, skal du tage hensyn til dette ved vurderingen af afgrøden. Det kan for eksempel være kulde eller tørke.

Du skal spørge ind til så tidspunktet på kontrollen. Derefter skal du vurdere, om dette er sandsynligt på baggrund af afgrødens udviklingstrin. Se bilag 2.

Hvis du vurderer, at afgrøden er sået senest ved fristen den 7. september, godkender du afgrøden med følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.20)

Hvis du vurderer, at afgrøden er sået senere end den 7. september, skal du ikke godkende afgrøden. Det gør du ved at oprette følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder sået efter den 7. september (8.9.22)

Derudover skal du notere udviklingstrin for afgrøden (se Bilag 2) og fotografere afgrøden/kernerne. Desuden skal du lave en vurdering af såbedets tilstand i forhold til tør/våd/kold/knoldet eller andet. Skriv din vurdering i bemærkningsfeltet ved observationen.

Tilladte vinterafgrøder der kan benyttes som alternativ

For at tælle med som alternativ skal vintersæden bestå af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug (inklusive hybridrug) eller triticales, og den skal være sået i renbestand. Dvs. arealerne kan ikke være en blanding af korn og græs, f.eks. græs med korn som dæksæd. Hvis du ved kontrol af tidlig såning konstaterer en anden afgrøde end de førnævnte, skal du underkende arealet. Du skal anvende følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder består af en ikke godkendt art (8.9.23)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen, hvilken afgrøde der er udsået på arealet.

5.3 Braklagte arealer

Kontrolårsag m

Braklagte arealer kan anvendes som alternativ, hvis:

- Brakarealet er etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2024.
- Brakarealet er etableret på eksisterende omdriftsareal.
- Græsset ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2024. Dog må gerne tages slæt efter 20. oktober 2024, så længe plantedækket ikke tager skade. Skal arealerne overgå til permanent ekstensivering må de ikke nedpløjes, nedvisnes eller destrueres efter d. 20 oktober 2024.
- Arealet efterfølges af en forårssået afgrøde eller overgår til permanent ekstensivering eller bibeholdes som brak i 2025.
- Arealet ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler, og der ikke tages slæt på arealet i planperioden frem til 20. oktober 2024.
- Det braklagte areal udgør et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

- Braklagte arealer der benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 4 kravet om 3-meters bræmmer, GLM 8 kravet om 4% ikke-produktive arealer eller til opfyldelse af bioordningen for biodiversitet og bæredygtighed.

Et brakareal anses for at være etableret med græs, på trods af der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet.

Arealet skal være dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefrie. Det er dog tilladt med selektiv bekæmpelse af giftige eller aggressive plantearter.

Bemærk at der ikke er noget aktivitetskrav på braklagte arealer, der benyttes som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder. Det betyder, at du kan tilføje brakarealet som alternativ til pligtige efterafgrøder.

Du tilføjer brakarealet ved at bruge følgende observation:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, tilføjet (8.9.15)

Vær opmærksom på at aktivitetskravet fortsat skal være opfyldt, for at ansøger kan få grundbetaling for arealet. Det betyder, at hvis du er på kontrol efter den 25. oktober, og brakken ikke er slået, skal du udvide kontrollen til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling. Læs mere i Instruks 3.

Braklagte arealer, som anvendes som alternativ, skal have afgrødekode 310 (brak, slåning). Se dog undtagelse for situationer arealet ikke opfylder kravene for brak til grundbetaling i underafsnittet "Afgrødekoder for arealer med brak".

GLM 8

Braklagte arealer der benyttes som alternativ til pligtige/husdyrefteragrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8 kravet om 4 % ikke-produktive arealer.

Du skal derfor være opmærksom på, om braklagte arealer er beliggende på et areal, der samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8 kravet. I dette tilfælde skal du underkende arealet som alternativet braklagte arealer med følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige/husdyr kan ikke godkendes, da det ligger i areal indberettet til GLM 8 (8.9.36)

I afsnit 3.15 fremgår det hvordan du kan se, om en mark er anvendt til at opfylde GLM 8-kravet.

Afgrødekoder for arealer med brak

Hvis det brakareal som ansøger udpeger som alternativ, ikke har afgrødekode 310, men opfylder ovenstående krav, skal du omdøbe afgrødekoden til 310. Hvis det kun er et delareal i en mark, som opfylder kravene, og marken ikke har afgrødekode 310, skal du først opsplitte marken og bagefter omdøbe afgrødekoden til 310 på delarealet.

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger udpeger arealer med brak som alternativ, og kontrollere at de også er etableret der. Det gør du med følgende observation:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, tilføjet (8.9.15)

Du skal kun bruge observation (8.9.15) på den del af arealet, der opfylder kravene.

Hvis arealet ikke lever op til kravene for brak under grundbetaling, skal du ikke omdøbe arealet til 310. Du skal underkende arealet med en relevant observation, der beskriver, hvorfor kravet til grundbetaling ikke er opfyldt. Se Instruks 3, kapitel 6. Husk at udvid kontrollen til grundbetaling. Du skal fortsat benytte observation 8.9.15, såfremt brakarealet kan godkendes som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder.

Braklagte arealer med tilsagn

Hvis der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, kan brakarealet ikke anvendes som alternativ. Du underkender brakarealet ved at bruge følgende observation:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, ligger i et tilsagnsareal (8.9.16)

Hvis tilsagnet udløber før den 1. september 2024, kan arealet dog godt tælle med. Du kan se, om der er givet tilsagn til arealet i markplanen i Sagsbehandlerportalen eller i IMK.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med brak, og du konstaterer, at der ikke er græs på hele arealet, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.9.17)

Plantedække

Du skal underkende arealet, hvis det består af meget ukrudt. Du skal foretage en fladevurdering. Hvis plantedækket består af mere end 50 % ukrudt eller spildfrø, skal du underkende arealet med følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.9.17)

Bemærk, at hvis der er mere end 100 træer eller buske per hektar på arealet, skal du udvide til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling. Arealet kan fortsat godkendes til pligtige/husdyr efterafgrøder. Se Instruks 1, afsnit 3.5 under "Observation, der ikke "slår" igennem alle ordninger" og Instruks 2, afsnit 3.2 under "Træer og skov".

Dyrkning, gødskning, sprøjtning, afgræsning og slæt

Hvis du konstaterer, at arealet har været dyrket, gødet, sprøjtet eller afgræsset, skal du oprette følgende observation:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, forbud mod dyrkning, gødskning eller sprøjtning ikke overholdt (8.9.18)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

Selektiv bekæmpelse af giftige eller aggressive plantearter er dog tilladt.

Vis du konstaterer, at der er taget slæt på arealet, skal du underkende det med følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.9.17)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen at plantedækket ikke er godkendt som følge af slæt.

Tidligst destruktionsdato

Brakarealer, anvendt som alternativ, må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. oktober 2024. Hvis du konstaterer, at brakarealet er destrueret før 20. oktober, skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brakareal som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder destrueret før 20. oktober (8.9.19)

Bemærk at denne destruktionsfrist adskiller sig fra grundbetalingsreglerne for brak. Læs mere om grundbetaling og brak i Instruks 3.

Vær opmærksom på at der er en undtagelse på brakarealer som skal indgå i udtagningen til permanent ekstensivering. Disse arealer må ikke destrueres, nedpløjes eller nedvisnes efter 20.oktober, men der må fortsat gerne foretages selektiv bekæmpelse

5.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer

Kontrolårsag m

Braklagte arealer langs vandløb og søer kan bruges som alternativ til pligtige/husdyrafgøder, hvis de opfylder følgende:

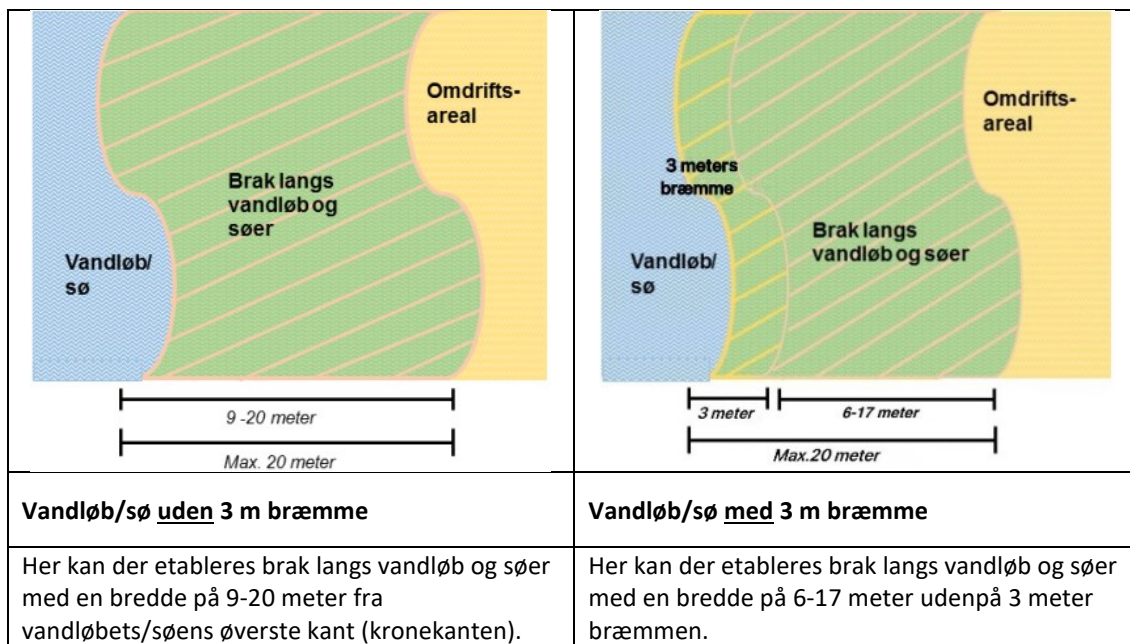
- Arealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2024.
- Græsset ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2024. Dog må gerne tages slæt efter 20. oktober 2024, så længe plantedækket ikke tager skade. Skal arealerne overgå til permanent ekstensivering må de ikke nedpløjes, nedvisnes eller destrueres efter d. 20 oktober 2024.

- Arealet efterfølges af en forårssået afgrøde eller overgår til permanent ekstensivering eller bibeholdes som brak i 2025. Der må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler på arealet og der må ikke tages slæt på arealet i planperioden frem til 20. oktober 2024.
- Brakarealet skal være beliggende imellem vandløbet/søen og et areal i omdrift.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.
- Braklagte arealer langs vandløb og søer, der benyttes som alternativ til pligtige og husdyrefferafgrøder kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 4 kravet om 3-meters bræmme, GLM 8 kravet om 4% ikke-produktive arealer eller til opfyldelse af bioordningen for biodiversitet og bæredygtighed.
- Brakarealet skal mindst være 9 meter og højst 20 meter bred regnet fra vandløbets eller søens øverste kant (kronekanten). Har ansøger krav om at anlægge en GLM 4 bræmme på 3 meter, skal alternativet "brak langs vandløb og søer" derfor være mellem 6-17 meter bred, fordi at alternativet "brak langs vandløb og søer" skal lægges "udenpå" GLM 4 bræmmen.

Du skal foretage kontrol af alle brakarealer langs vandløb og søer ved besigtigelse. Du skal lave en kontrolopmåling, hvis du er i tvivl om bredden af arealerne.

Ved vandløbets eller søens øverste kant (kronekanten) forstås overgangen fra det skrånende terræn mod vandløbet eller søen til det flade terræn, der normalt kan jordbearbejdes. Hvis der ikke er en identificerbar øverste kant, skal du beregne arealets bredde fra overgangen mellem bevoksning af vand- og sumplanter og egentlige landplanter.

Bemærk at en eventuel 3-meters bræmme ikke må tælles med. Det er dog muligt at benytte braklagte arealer langs vandløb og søer, der er etableret udenpå en 3-meters bræmme, se figur 6.12. Du kan se, hvor der er 3-meters bræmmer på kortet i IMK.

Figur 6.12: Udlægning af brak langs vandløb og søer med og uden 3-meters bræmme.

Braklagte arealer langs vandløb og søer skal være udlagt med græs senest 1. januar 2024. De må tidligst destrueres 20. oktober 2024. Der gælder desuden de samme regler som for braklagte arealer i øvrigt. Læs mere i afsnit 5.3.

Braklagte arealer langs vandløb og søer, som anvendes som alternativ til pligtige/husdyrefferafgrøder, skal have afgrødekode 345 "Brak langs vandløb og søer, slåning (alternativ til efterafgrøder)".

GLM 8

Braklagte arealer langs vandløb og søer der benyttes som alternativ til pligtige/husdyrefferafgrøder, kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8 kravet om 4 % ikke-produktive arealer.

Du skal derfor være opmærksom på, om brakarealer langs vandløb og søer er beliggende på et areal, der samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8 kravet. I dette tilfælde skal du underkende arealet som alternativet braklagte arealer langs vandløb og søer med følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige/husdyr kan ikke godkendes, da det ligger i areal indberettet til GLM 8 (8.9.36)

I afsnit 3.15 fremgår det, hvordan du kan se, om en mark er anvendt til at opfylde GLM 8-kravet.

Afgrødekoder for arealer med brak langs vandløb og søer

Hvis brakarealet langs vandløb eller søer, som ansøger udpeger som alternativ, ikke har afgrødekode 345, men opfylder ovenstående krav, skal du omdøbe til afgrødekode 345 "Brak langs vandløb og søer, slåning (alternativ til efterafgrøder).

Hvis det kun er et delareal i en mark, som opfylder kravene, og marken ikke har afgrødekode 345, skal du først opsplitte marken og bagefter omdøbe afgrødekoden fra brak til 345 på delarealet.

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger har udpeget og du har kontrolleret arealer med brak langs vandløb og søer. Dette gør du med følgende observation:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.10)

Du skal kun bruge denne observation på den del af arealet, der opfylder kravene.

Tilsagnsareal

Hvis ansøger udpeger arealer med brak, der ligger, hvor der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ligger i et tilsagnsareal (8.9.11)

Vær opmærksom på om tilsagnet kan være udløbet før 1. september 2024. I så fald kan brakarealet bruges som alternativ.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger arealer med brak langs søer og vandløb, og der ikke er opretholdt græs på hele arealet, plantedækket er ødelagt, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak langs vandløb og søer som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder. Plantedække destrueret før 20. oktober (8.9.12)

Plantedække

Du skal underkende arealet, hvis det består af meget ukrudt. Du skal foretage en fladevurdering. Hvis plantedækket består af mere end 50 % ukrudt eller spildfrø, skal du underkende arealet som Brak langs søer og vandløb.

Du skal også underkende arealet, hvis der er blomsterbrak (afgrødekode 324) eller bestøverbrak (afgrødekode 342), da plantedækket er sået efter den 1. januar 2024.

Hvis du ikke kan godkende brakken langs søer og vandløb, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.9.17)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvad du har konstateret på arealet.

Bemærk at hvis der er mere end 100 træer eller buske per hektar på arealet, skal du udvide til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling.
Se Instruks 1, afsnit 3.5 under "Observation, der ikke "slår" igennem alle ordninger" og Instruks 2, afsnit 3.2 under "Træer og skov".

Beliggenhed

Brak langs vandløb og søer anvendt som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder skal ligge op ad et omdriftsareal (brakareal eller et dyrket areal). Konstaterer du at marken, som brakarealet langs vandløb og søer ligger op ad, ikke er et omdriftsareal, skal du vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder. Ikke beliggende op ad et omdriftsareal (8.9.13)

Størrelse

Braklagte arealer langs vandløb og søer må have en bredde på mellem 9 til 20 meter fra kronekanten på et vandløb eller en sø.

Konstaterer du, at brakarealet langs vandløb og søer er mere end 20 meter fra kronekanten af et vandløb eller en sø, skal du lave en opmåling af det areal, som ligger udenfor de 20 meter fra kronekanten og vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder mere end 20 meter bredt (8.9.9)

Hvis du er på kontrol og arealet er mindre end 9 m bredt skal du lave en opmåling af det areal, som er under 9 m fra kronekanten og vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder mindre end 9 meter (8.9.37)

Husk at beskrive i bemærkningen til observationen at arealet er under 9 m bredt.

Dyrkning, gødskning, sprøjtning, afgræsning og slæt

Hvis du konstaterer, at arealet har været dyrket, gødet, sprøjtet, afgræsset eller at der er taget slæt frem til d. 20. oktober 2024, skal du oprette følgende observation:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder. Forbud mod dyrkning, gødskning eller sprøjtning ikke overholdt (8.9.14)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

Tidligst destruktionsdato

Brakarealer langs vandløb og søer, anvendt som alternativ til pligtige/husdyrefterafgrøder, må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. oktober 2024.

Hvis du konstaterer, at brakarealet langs vandløb eller sø er destrueret før 20. oktober, skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brakareal som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder destrueret før 20. oktober (8.9.19)

Bemærk at denne destruktionsfrist adskiller sig fra grundbetalingsreglerne for brak.

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

Hver opmærksom på at der er en undtagelse på brakarealer som skal indgå i udtagningen til permanent ekstensivering. Disse arealer må ikke destrueres, nedpløjes eller nedvisnes efter 20.oktober, men der må fortsat gerne foretages selektiv bekæmpelse.

5.5 Flerårige energiafgrøder

Kontrolårsag m

Ansøger kan erstatte etablering af pligtige/husdyrefterafgrøder helt eller delvist ved at etablere flerårige energiafgrøder. Tabel 6.10 viser hvilke flerårige energiafgrøder, der kan benyttes som alternativ.

Tabel 6.10: Flerårige energiafgrøder, der kan benyttes som alternativ.

Afgrøde-kode	Afgrøde	Afgrøde-kode	Afgrøde
591	Lavskov (kun ask, el, hassel, pil og poppel)	594	EI
592	Pil	596	Elefantgræs
593	Poppel (0-100 andre træer pr. ha)		

Arealerne med energiafgrøder skal drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis. De må tidligst være etableret i planperioden 2009/2010 og senest 31. juli 2024. Etableringen bliver kontrolleret administrativt. Det vil sige, at afgrøderne skal dyrkes med henblik på høst, og arealet skal overordnet være holdt i en god plantagemæssig stand. Det gælder også for planter i etableringsfasen. Dette betyder, at afgrøden ikke overvokses af ukrudt, og at opvækst af buskads og lignende er fjernet i afgrøden.

Hvis dette ikke er overholdt, skal du bruge følgende observation:

- Energiafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.7)

Husk at beskrive i bemærkningsfeltet til observationen at afgrøden er overvokset med ukrudt

Arealer med energiafgrøder

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger udpeger arealer med flerårige energiafgrøder. Det gør du med følgende observation:

- Energiafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.6)

Du skal kun bruge denne observation på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med energiafgrøder, og der ikke er energiafgrøder på hele arealet, ned til 100 m², skal du oplyse ansøger om det ved at oprette følgende observation i IMK:

- Energiafgrøde som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.7)

Etableringsfrist

Arealer der er etableret med energiafgrøder efter 31. juli 2024, kan ikke godkendes. Hvis det er tilfældet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Energiafgrøder som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder etableret efter 31. juli (8.9.8)

Der er ikke fastsat krav om planteantal, omdriftstid, høst af energiafgrøderne eller krav om etableringstidspunkt inden for planperioden i forbindelse med anvendelse af energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder.

5.6 Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Kontrolårsag m

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan bruges som alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder, hvis de opfylder følgende:

- Der er anvendt en færdigblandet efterafgrødeblanding med dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed
- Blandingen indeholder højst 25 % kvælstoffikserende arter (beregnet ud fra frøantal), mens den resterende del af blandingen udgøres af godkendte arter af efterafgrøder
- Der er kun anvendt udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter. Se oversigt herunder
- Hvis cikorie eller græs indgår som ikke-fikserende blandingspart i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, skal blandingen senest sås 1. august. Etableringen af disse blandinger kan ikke udskydes
- Efterafgrødeblandingen er etableret senest 20. august 2024. Der er dog mulighed for at udskyde etableringen frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2025
- Der kan fremvises en faktura for den købte færdigblanding ved en kontrol

Kontrollen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter omfatter dels en kontrol af dækningsgraden og af tilladte arter på marken, og en bilagskontrol af frøblandingen, herunder tilladte arter og blandingskravet. Se afsnit om bilagskontrol.

Tilladte arter i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal bestå af højst 25 % godkendte vinterfaste kvælstoffikserende arter i blanding med godkendte efterafgrøder. Dette er en del af bilagskontrollen beskrevet længere nede. I tabel 6.11 kan du se en oversigt over efterafgrøde, der er godkendt til efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Tabel 6.11: Oversigt efterafgrøder tilladt i blandinger med kvælstoffikserende arter.

Godkendte vinterfaste N-fikserende efterafgrøder (max 25 %)	Andre godkendte efterafgrøder til blandinger med N-fikserende efterafgrøder
Alsikkekløver	Korn
Blodkløver	Græs*
Esparssette	Korsblomstrede
Gul rundbælg	Honningurt
Gul stenklover	Klinter
Hvidkløver	Morgenfrue
Hvid stenklover	Hjulkrone
Kællingetand	Cikorie*
Lucerne	
Rødkløver	
Vintervikke	

*) skal være etableret senest 1. august 2024.

Hvis du ved kontrol af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter konstaterer en anden udsået afgrøde, end dem der er nævnt i tabel 6.11, skal du oplyse ansøger om dette. Du skal anvende en af følgende observationer i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder består af en eller flere ikke godkendte arter (8.7.27)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilke ikke-tilladte afgrøder, der er udsået på arealet.

Arealer med etablering af efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter

Hvis arealet kan godkendes som efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, skal du tilføje arealet med følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde, N-fikserende som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.24).

Du skal kun bruge denne observation på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, og der ikke er sået efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter på hele arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.25)

Såtidspunkt

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter der indeholder græs og/eller cikorie, skal være sået senest 1. august 2024 for at tælle med som alternativ. Det er ikke muligt at få udskudt denne frist.

Hvis efterafgrødeblandingen med cikorie og/eller græs er sået efter etableringsfristen den 1. august 2024, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde sået efter etableringsfristen (8.3.2)

Såfristen for efterafgrødeblandinger, der ikke indeholder græs eller cikorie, er den 20. august 2024.

Ansøger kan vælge at så efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter frem til 7. september mod at få en kvotereduktion for de efterafgrøder, der er sået efter 20. august. Kvotereduktionen skal gøre det ud for den manglende kvælstofeffekt ved senere etablering af efterafgrøden. Den udskudte såfrist skal indberettes på markniveau i GKEA. Du kan se mere i tabel 6.4 Du kan læse mere om kontrol af fleksible såfrister i afsnit 3.3.

Hvis efterafgrødeblandingen med kvælstoffikserende arter er sået efter etableringsfristen den 20. august, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder sået efter 7. september (8.9.26)

Dækningsgrad ("trappemodel")

Efterafgrødeblandingen med kvælstoffikserende arter skal være udlagt eller etableret med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Der skal være en veludviklet efterafgrøde, der dækker arealet.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrødeblandingen dækker arealet. Det vil sige, at den skal fremstå veletableret og jævnt fordelt over hele arealet. Du skal vurdere efterafgrødeblandingsens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Da kontrolperioden typisk strækker sig over september og oktober måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Du skal kontrollere efterafgrødeblandingen efter trappemodellen i tabel 6.12. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen, godkender du efterafgrødeblandingen ved at tilføje den som alternativ med følgende observation:

- Efterafgrøde, N-fikserende som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.24).

Tabel 6.12: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt.

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste så tidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	Ved såfrist 20.august	Ved såfrist 24.august	Ved såfrist 28.august	Ved såfrist 7.september
11/9 – 14/9	15%	0%*	0%*	0%*
15/9 – 20/9	20%	5%	0%*	0%*
21/9 – 25/9	25%	10%	0%*	0%*
26/9 – 1/10	30%	15%	5%	0%*
2/10 – 6/10	35%	20%	10%	0%*
7/10 – 28/12	40%	25%	15%	10%

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Hvis trappemodellen ikke er gældende for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontroltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis krav er 0 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1 % (8.4.11) hvis krav er 5 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5 % (8.4.2) hvis krav er 10 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 10 % (8.4.5) hvis krav er 15 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15 % (8.4.6) hvis krav er 20 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 20 % (8.4.7) hvis krav er 25 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 25 % (8.4.8) hvis krav er 30 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 30 % (8.4.9) hvis krav er 35 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 35 % (8.4.10) hvis krav er 40 %

OBS: Du skal underkende hele arealet, der ikke lever op til trappemodellen, med én observation. Observationen afhænger af kontroltidspunktet. Se tabellen herover.

Eksempel: Du er på kontrol den 3. oktober, hvor kravet til dækningsgrad er 35%. Arealer der ikke lever op til de 35 %, skal underkendes med observation 8.4.9. Det gælder for alle delarealer, der har en dækningsgrad mindre end 35%.

Bilagskontrol

For at tælle med som alternativ må efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter højst indeholde 25 % kvælstoffikserende arter, beregnet ud fra frøantal, og blandingen må ikke indeholde ikke-godkendte arter. Se oversigten over tilladte arter i tabel 6.11.

Du skal derfor også bede ansøger om at fremvise eller eftersende dokumentation for, at der er anvendt en godkendt færdigblandet efterafgrødeblanding. Dokumentationen skal indeholde følgende oplysninger, se tabel 6.13:

Tabel 6.13: Dokumenter ansøger skal kunne fremvise.

1	En faktura på den færdigblandede efterafgrødeblanding stilet til ansøgers virksomhed med angivelse af din virksomheds navn, CVR-nummer og adresse og den sælgende virksomheds navn og CVR-nummer og adresse
2	En liste over de anvendte kvælstoffikserende arter og ikke fikserende efterafgrødearter i færdigblandingen. Blandingen må ikke indeholde andre arter end dem, der er godkendt til brug for alternativet
3.	Oplysninger om blandingsprocent, i frøantal, mellem kvælstoffikserende og ikke-kvælstoffikserende efterafgrøder (max 25% N-fikserende arter)

Hvis ansøger har haft maskinstation til at så efterafgrødeblandingen, kan oplysningen i 1) fremgå af faktura fra maskinstationen. Oplysningerne i 2) og 3) skal være dokumentation fra en foderstofforretning, et frøfirma eller lignende og kan være i form af en indlægsseddel. Husk at tage billeder af dokumentationen og journaliser dem på sagen på Sagsbehandlerportalen.

Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter kan godkendes

Hvis ansøger har vist eller fremsendt dokumentation for godkendte arter, godkender du efterafgrødeblandingen ved at tilføje den som alternativ med følgende observation:

- Efterafgrøde, N-fikserende som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder tilføjet (8.9.24)

Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter skal underkendes

Hvis du i forbindelse med bilagskontrollen konstaterer, at der er anvendt mere end 25% kvælstoffikserende arter i frøblandingen, skal du underkende med:

- Efterafgrødeblandingen med N-fikserende som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder består af mere end 25% kvælstoffikserende arter (8.9.29)

Hvis ansøger ikke har vist eller fremsendt dokumentation for godkendte arter, skal du underkende med:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.25)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen at bilag ikke er fremvist.

Hvis du i forbindelse med bilagskontrollen ikke kan godkende bilaget, skal du underkende arealet med:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder ikke etableret (8.9.25)

Beskriv i bemærkningsfeltet hvorfor bilaget ikke kan godkendes.

Destruktionsfrist

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 1. februar 2025.

Hvis du konstaterer, at efterafgrødeblandingen med N-fikserende arter er fjernet eller nedvisnet før 1. februar 2025, skal du markere arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for pligtige og husdyrefterafgrøder fjernet/nedvisnet før 1. februar (8.9.28)

6. Kontrol af målrettet kvælstofregulering

Brug af observationer ved kontrol af målrettet kvælstofregulering.

Du godkender frivillige målrettede efterafgrøder med observation 8.8.3. Du godkender obligatoriske målrettede efterafgrøder med observation 8.8.1.

Du tilføjer alternativer til "Frivillige målrettede efterafgrøder" og alternativer til "Obligatoriske målrettede efterafgrøder", med forskellige observationer. Læs mere under afsnit 7 hvor det fremgår hvilke observationer, du skal bruge.

Målrettet kvælstofregulering, frivillig ordning

Kontrolårsag l

Kontrollen af målrettet kvælstofregulering indebærer kontrol af etablering af målrettede efterafgrøder og alternativer som er indberettet i Fællesskemaet i Tast Selv. Ansøger har indberettet efterafgrøder/alternativer på markniveau, og kan frem til d.10. september ændre sin indberetning. Efter d.10. september kan ansøger ikke ændre sin indberetning og placeringen af efterafgrøder, og alternativer er bindende og stedfast på markniveau. Ansøger kan dog nedskrive sit areal efter d.10. september og frem til kontroltidspunktet.

På kontrollen skal du kontrollere, om ansøger har udlagt de efterafgrøder eller alternativer, der er indberettet på markniveau. Det fremgår af kontrolgrundlaget, hvilke marker du skal besigtige (kontrolårsag l, n, r). Ansøger kan **ikke** udpege andre marker som erstatning for manglende målrettede efterafgrøder eller alternativer.

Du skal altid besigtige arealer indberettet med målrettede efterafgrøder, også selvom ansøger oplyser at der ikke er efterafgrøder på arealet.

Afsnit 7 omfatter beskrivelsen af kontrollen for både den frivillige ordning og den obligatoriske ordning medmindre andet er nævnt.

Hvis du opdeler en mark med målrettet regulering, så skal du oprette et servicekald. I servicekaldet skriver du, at du har opdelt MR, og at det giver et forkert indberettet areal.

Målrettet obligatoriske efterafgrøder

Kontrolårsag k

Obligatoriske målrettede efterafgrøder er ikke stedfaste på markniveau, men inden for kystvandsoplandet.

På kontrolgrundlaget kan du se i hvilket kystvandsopland, ansøger har et obligatorisk krav. Du skal kontrollere de indberettede arealer i D2, og at arealerne kan findes i kystvandsoplandet, se figur 6.13. Selvom det obligatoriske krav er højere, skal du ikke kontrollere mere end det indberettede. På dit kontrolgrundlag vil kontrolårsag 'k' stå ud for de marker indberettet med obligatoriske efterafgrøder. Ansøger kan dog udpege arealer i kystvandsoplandet, der ikke er at finde i ansøgers FS markplan.

Målrettet kvælstofregulering - Obligatoriske efterafgrøder og alternativer				
Efterafgrøder, ha				
Viser <input type="text" value="100"/> elementer pr side		Filtrer: <input type="text"/>		
D1	D2	D3	D4	D5
Kystvandsopland	Indberettet	Konstateret	Underskud	Høring (ja/nej)
12000071	4,18		4,18	☒ Ja ☐ Nej
Sum	4,18	0,00	4,18	

Viser 1 - 1 elementer ud af 1 Forrige Næste

Figur 6.13: Kontrolskema som det fremgår i Angular med beregninger af kystopland.

Ansøger kan bruge samme typer af efterafgrøder og alternativer som under den frivillige ordning, og du skal følge den frivillige ordnings kontrolprincipper udover stedfastheden.

Når du tilføjer obligatoriske målrettede efterafgrøder, eller alternativer der er udpeget uden for ansøgers FS markplan, skal du i kommentarfeltet da skrive # efterfulgt af kystvandoplandsnummeret (f.eks. #60000400). Du kan finde kystvandoplandsnummeret i IMK: I IMK vælg i korttemaer "Default" og gå ned til "Målrettet kvælstofregulering". Tænd for laget "Krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder 2024". Vær opmærksom på at man skal zoome relativt langt ind. Kystvandoplandsnummeret bør derefter fremgå på markarealet i IMK.

6.1 Høsttidspunkt

Der er ikke et krav, at hovedafgrøden er høstet, når du skal kontrollere målrettede efterafgrøder. Læs mere om kontrol af græsudlæg i majs, se afsnit 6.10.

Hvis hovedafgrøden ikke er høstet skal det være tydeligt at efterafgrøden er etableret og lever op til dækningsgraden.

Hvis du kan godkende efterafgrøden til målrettede efterafgrøder, selvom hovedafgrøden ikke er høstet, skal du tilføje efterafgrøden med relevant observation:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som frivillig målrettede (8.8.3)
- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som obligatorisk målrettede (8.8.1)

Er afgrøden høstet, men halmen ikke fjernet, og efterafgrøden mellem halmstriberne kan godkendes, skal du også godkende de arealer, hvor halmen ligger. Det betragtes som almindelig dyrkningspraksis, at der i forbindelse med høst ligger halm på et areal, og at efterafgrøden under halmen forventes at være etableret på samme vis som på arealerne mellem halmstriberne.

6.2 Manglende etablering på arealer indberettet med efterafgrøder

Hvis ansøger har angivet marker med målrettede efterafgrøder, men der ikke er etableret efterafgrøder på arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2)

6.3 Såtidspunkt

1. august 2024:

Såfrist for målrettede efterafgrøder med korsblomstrede afgrøder, korn, honningurt, cikorie, klinte, hjulkrone, morgenfrue eller rent græs uden kløver. Se oversigten i Bilag 1 tabel 1.

20. august 2024:

Såfrist for målrettede efterafgrøder med korsblomstrede afgrøder, honningurt, klinte, hjulkrone, morgenfrue, almindelig rug, stauderug, hybridrug, havre eller vårbyg. Se oversigt i bilag 1 tabel 2.

Ansøger kan vælge at så sine efterafgrøder frem til 7. september mod at få en kvotereduktion for de efterafgrøder, der er sået efter 20. august.

Den udskudte såfrist skal også for målrettede efterafgrøder indberettes på markniveau i GKEA. Du kan se mere i tabel 6.16. Du kan læse mere om kontrol af fleksible såfrister i afsnit 3.4.

Hvis efterafgrøden er sået efter etableringsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde sået efter etableringsfristen (8.3.2)

Vær opmærksom på at frøgræs, hvoraf der skal høstes frø året efter, ikke kan godkendes som målrettede eller pligtige/husdyrefterafgrøder.

Efterafgrøder bestående af græs udsået i vintersæd i efteråret 2023 kan tælle med som målrettede eller

pligtige/husdyrefterafgrøder i 2024.

6.4 Tilladte målrettede efterafgrøder

Følgende efterafgrødetyper kan bruges som målrettede afgrøder:

- Korsblomstrede afgrøder, f.eks. olieræddike og gul sennep, eventuelt som blanding
- Korn
- Rent græs uden kløver
- Honningurt
- Cikorie
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde

Se desuden bilag 1 tabel 1 og tabel 2, som viser en oversigt over de mest almindelige tilladte efterafgrøder.

I tabel 6.14 kan du se hvilke afgrøder der må etableres henholdsvis den 1. august og frem til den 20. august. Tabellen viser ikke hvilke afgrøder, der udelukkende må etableres på disse frister men giver dig et overblik over alle arterne, ansøger kan bruge til etablering af sine efterafgrødearealer.

Tabel 6.14: En oversigt over hvilke efterafgrødetyper, der skal være sået hvornår.

Dato	1. august	20. august*
Efterafgrødetype	Rent græs uden kløver Korsblomstrede afgrøder Korn	Korsblomstrede Honningurt Almindelig rug
Frøgræs fortsætter som efterafgrøde	Honningurt Cikorie Klinte Hjulkrone Morgenfrue	Stauderug Hybridrug Havre Vårbyg Klinte Hjulkrone Morgenfrue

* Senest 7. september med udskudt såfrist

Efterafgrøder, der sås i en hovedafgrøde, skal sås i korn eller en afgrøde med tilsvarende høsttidspunkt, se tabel 6.14. Det gælder for både renbestande og blandinger.

Det er tilladt at udså græsudlæg i majs.

Det er ikke tilladt at have målrettede efterafgrøder i roer eller andre afgrøder med sent høsttidspunkt.

Etableringen af efterafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Efterafgrøderne må både sås før, under eller efter høst, indenfor etableringsfristerne.

Det er tilladt for efterafgrøden at indeholde ikke tilladte arter, dog ikke kvælstoffikserende arter (se afsnit 4.5 hvis du konstaterer kvælstoffikserende arter). Hvis du på kontrol kan godkende efterafgrøden til målrettede efterafgrøder efter trappemodellen ud fra de tilladte indberettede efterafgrødearter, skal du blot se bort fra de ikke tilladte arter og godkende marken med følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som frivillige målrettede (8.8.3)
- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som obligatorisk målrettede (8.8.1)

Hvis du under kontrollen observerer marker, hvor det er tydeligt, at afgrøden er en etableret vinterafgrøde, hvor der er tydelige sprøjtespor og evt. spor efter udkørsel af gødning, skal du oprette følgende observation:

- Efterafgrøden er ikke etableret (8.2.2)

Du skal skrive i bemærkningen til observationen, at ansøger har etableret vintersæd.

Husk billeddokumentation der tydeligt viser afgrøden, sprøjtespor samt eventuel udkørt gødning. Du skal sørge for, at tage billeder der dækker hele marken.

6.5 Spildfrø og ukrudt

Planter af spildfrø bestående af tilladte efterafgrødearter skal indgå i vurderingen af dækningsgraden sammen med de såede efterafgrøder. Spildfrø af ikke-godkendte efterafgrøder samt ukrudt kan ikke indgå i vurderingen af dækningsgraden. Læs mere i afsnit 6.6 om kontrol af dækningsgraden.

Det er et krav, at der aktivt er foretaget etablering af efterafgrøder. Består efterafgrøden alene af spildfrø af godkendte arter og/eller ikke-tilladte arter, skal du underkende arealet med følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen at der udelukkende er fundet spildfrø.

Bemærk, at kvælstoffikserende arter ikke er tilladt på en mark, der ikke er indberettet som alternativet efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter. Et areal skal derfor underkendes, hvis der er tegn på at de kvælstoffikserende arter er etableret eller jævnt dækkende på arealet. Dette gælder også selvom dækningsgraden er opfyldt af ikke-kvælstoffikserende godkendte arter og spildfrø af tilladte efterafgrødearter.

Hvis du ved kontrol af målrettede efterafgrøder konstaterer kvælstoffikserende arter, skal du anvende følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde består af en eller flere ikke tilladte arter (8.5.2)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen, hvilke(n) kvælstoffikserende art(er) du har fundet på arealet.

6.6 Dækningsgrad ("trappemodel")

Efterafgrøden skal være udlagt eller etableret med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Der skal der være en veludviklet efterafgrøde, der dækker arealet.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrøden dækker arealet. Det vil sige, at den skal fremstå veletableret og jævnt fordelt over hele arealet. Du skal vurdere efterafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Du skal kontrollere efterafgrøden efter nedenstående trappemodel, se tabel 6.15. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen, godkender du efterafgrøden.

Tabel 6.15: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt.

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste så tidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20. august	24. august	28. august	7. september
11/9 – 14/9	15%	0%*	0%*	0%*
15/9 – 20/9	20%	5%	0%*	0%*
21/9 – 25/9	25%	10%	0%*	0%*
26/9 – 1/10	30%	15%	5%	0%*
2/10 – 6/10	35%	20%	10%	0%*
7/10 – 28/12	40%	25%	15%	10%

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Vær opmærksom på, at kravene til godkendelse af efterafgrøder i majs ikke følger ovenstående trappemodel. Læs mere i afsnit 6.10.

Hvis dækningsgraden ikke er gældende for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontroltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis krav er 0 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1 % (8.4.11) hvis krav er 5 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5 % (8.4.2) hvis krav er 10 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 10 % (8.4.5) hvis krav er 15 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15 % (8.4.6) hvis krav er 20 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 20 % (8.4.7) hvis krav er 25 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 25 % (8.4.8) hvis krav er 30 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 30 % (8.4.9) hvis krav er 35 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 35 % (8.4.10) hvis krav er 40 %

OBS: Du skal underkende hele arealet, der ikke lever op til dækningsgraden med én observation. Observationen afhænger af kontroltidspunktet. Se tabellen herover. Eksempel: Du er på kontrol den 3. oktober, hvor kravet til dækningsgrad er 35%. Arealer der ikke lever op til de 35 %, skal underkendes med observation 8.4.9. Det gælder for alle delarealer, der har en dækningsgrad mindre end 35%.

Se "Efterafgrøder – Billedbog til brug ved kontrol af efterafgrøder", hvor der er eksempler med hensyn til dækningsgrad for forskellige afgrøder. Du finder "Efterafgrøder – Billedbog til brug ved kontrol af efterafgrøder" på Areakontrolportalen.

6.7 Afgræsning og slæt

Det er tilladt at afgræsse, afpudse og tage slæt på arealer med målrettede efterafgrøder, så længe plantedækket ikke tager skade, og efterafgrøden stadig har en tilstrækkelig dækningsgrad.

Hvis du konstaterer, at plantedækket/dækningsgraden ikke er tilstrækkeligt på grund af afgræsning, afpudsning eller slæt, skal du underkende arealet ned til 100 m² ved brug af dækningsgradsobservationer beskrevet i afsnit 6.6.

6.8 Destruktionstidspunkt

Målrettede efterafgrøder må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2024. Det gælder uanset etableringsdatoen.

Hvis efterafgrøden er destrueret før destruktionsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde fjernet eller nedvisnet før destruktionsfristen (8.6.1)

Du skal også bruge denne observation, hvis du konstaterer vintersæd, der er sået før 20. oktober på arealet.

6.9 Gødning

Efterafgrøder må ikke gødes og har ingen N-norm.

6.10 Kontrol af målrettede efterafgrøder i majs

Ansøger kan etablere efterafgrøder som græsudlæg i majs.

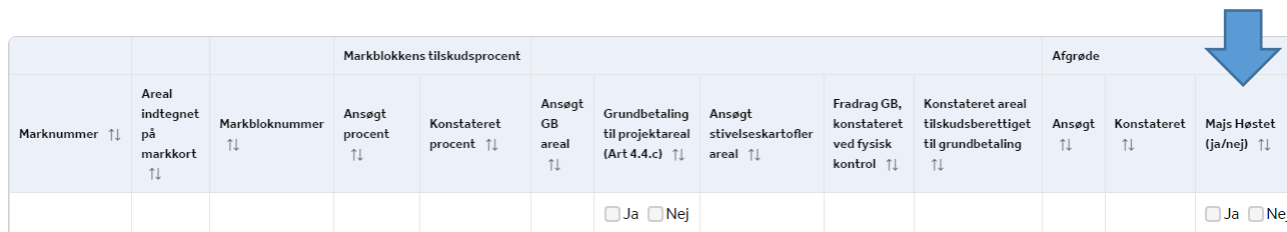
Målrettede efterafgrøder i majs skal kontrolleres efter høst af hovedafgrøden. Efterafgrøden skal kontrolleres ud fra trappemodellen for målrettede efterafgrøder i majs som du finder i afsnittet "Dækningsgrad ("trappemodel" for målrettede efterafgrøder i majs)" længere nede.

Bemærk at kontrollen af målrettede efterafgrøder i majs har sin egen trappemodel. Det er vigtigt, at du bruger denne, da den adskiller sig fra trappemodellen der anvendes for de øvrige typer af efterafgrøder, der ikke udlægges i majs.

Målrettede efterafgrøder i majs må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 1. marts 2025. Destruktionsforbuddet er en del af kontrollen. Se afsnittet "Destruktionstidspunkt for målrettede efterafgrøder i majs" længere nede.

Du kan se om majs er høstet i kontrolopgaven i skemaet "Markplan - areal" som du finder i menuen "Markplaner". I skemaet er der kryds i "Ja" eller "Nej" afhængigt af, om majs er høstet eller ej. Se figur 6.14. Data leveres d. 4/11, 14/11 og 28/11. For at indlæse data i kontrolopgaven skal du køre beregningen "3. Konsekvensberegning".

Der kan være marker, for hvilke satellitten ikke kan konstatere, hvorvidt majs er høstet eller ej. I så fald vil boksene med Ja Nej have en rød markeret linje omkring sig. I sådanne tilfælde vil der aldrig komme et satellitresultat som du skal afvente.

Marknummer	Areal indtegnet på markkort	Markblokknummer	Markblokkens tilskudsprocent				Afgørde			Majs Høstet (ja/nej)		
			Ansøgt procent	Konstateret procent	Ansøgt GB areal	Grundbetaling til projektareal (Art 4.4.c)	Ansøgt stivelseskartofler areal	Frdrag GB, konstateret ved fysisk kontrol	Konstateret areal tilskudsberettiget til grundbetaling		Ansøgt	Konstateret
												☐ Ja ☐ Nej

Figur 6.14: Under "Markplan - areal" fremgår det, om majs er høstet eller ej. Det ses ved et kryds i henholdsvis "Ja" eller "Nej" i kolonnen "Majs Høstet (ja/nej)" i højre side.

6.10.1 Er majs høstet?

Herunder kan du læse hvordan du på kontroltidspunktet skal forholde dig til marker hvor:

- Majs er høstet
- Majs ikke er høstet
- Majs ikke er høstet på et delareal

Majs er høstet på kontroltidspunktet

Hvis majs er høstet skal du besigtige hele arealet og benytte den relevante observation beskrevet i afsnittet "Dækningsgrad ("trappemodell" for målrettede efterafgrøder i majs)" længere nede.

Græsudlæg i majs skal opfylde trappemodellen vist i tabel 6.16. For at hele marken kan godkendes efter trappemodellen, skal dækningsgraden være overholdt for hele marken, og ikke kun for græsstriber, der er sået mellem majsrækkerne. Det vil sige, at den "bare" stribe, hvor majs har stået, skal indgå i vurderingen som bar jord.

Når du starter kontrollen skal du først trække arealer med møgstakke, kørespor, oversvømming eller større arealer/pletter, hvor græsudlægget tydeligt ikke lever op til dækningsgraden eller hvor der ikke er blevet etableret et græsudlæg, fra det samlede markareal. Når du har trukket disse arealer fra skal du vurdere resten af marken som en helhed.

Du skal bedømme, hvor stor en del af marken græsstriberne udgør. Derefter om striberne lever op til trappemodellen. Er dette tilfældet, skal du godkende den procentvise del af marken efter trappemodellen, se eksempel nedenfor.

At dækningsgraden for marken (fratrasket ikke-landbrug samt delarealer med for lav dækningsgrad/inden etablering) skal vurderes som en helhed, betyder, at du ikke skal placere godkendende og underkendende observationer "i striber" langs majsrækkerne og græsstriberne.

Eksempel

Hvis kontroltidspunktet kræver, at der skal være 20 % dækning: Majsrækkerne optager halvdelen af arealet og efterafgrøden, sået mellem majsrækkerne, optager den anden halvdel.

- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på 40 %, skal du godkende hele marken.
- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på 20 %, hvor der er efterafgrøde, skal du godkende halvdelen af marken. I denne situation skal du godkende den ene halvdel som målrettede efterafgrøde (observation 8.8.1 / 8.8.3), den anden halvdel skal du underkende som ikke etableret (8.2.2).*
- Hvis efterafgrøden har en dækningsgrad på under 20 %, hvor der er efterafgrøde, skal du underkende hele marken.

Bemærk, at græsstriber og majsrækker ikke nødvendigvis er lige bredde i alle tilfælde. Du kan opleve situationer hvor majsrækkerne optager mere end halvdelen af marken på bekostning af græsstriberne der optager mindre end halvdelen. Det omvendte kan også være tilfældet. Dette vil påvirke vurderingen af dækningsgraden for marken i sin helhed.

Hvis kontroltidspunktet kræver, at der skal være 20 % dækning og efterafgrøden har en dækningsgrad på 20 %, hvor der er efterafgrøde, men græsstriberne optager mere end halvdelen af arealet, kan du derfor godkende mere end halvdelen af marken*.

**Du skal i disse tilfælde ikke placere den henholdsvis godkendende observation (8.8.1 / 8.8.3) og underkendende observation (8.2.2) på de individuelle rækker. Du skal nøjes med to observationer, hvis størrelse hver i sær udgør den arealstørrelse du henholdsvis kan godkende og underkende.*

Husk at tage fyldestgørende billeder af marken. Både de større arealer du underkender men også billeder der viser helheden af marken. Tag nogle ud over marken som viser marken i sin helhed og nogle repræsentative billeder der viser forskellen mellem striberne med græsudlæg og de "Bare" striber i majsrækkerne.

Du skal altid tage billeder af arealer du underkender. Hvis du anvender observationer som beskrevet i fodnoten i eksemplet ovenfor, vil det også være nødvendigt at tage billeder der inkluderer arealer du godkender. Det skyldes, at observationerne i disse tilfælde ikke placeres i overensstemmelse med arealernes faktiske beskaffenhed, men blot repræsenterer en arealstørrelse.

Du skal benytte følgende besigtigelseskvittering til kontrol når majs er høstet:

- **Besigtigelseskvittering:**
9. Besigtiget – efterafgrøder i majs. Majs er høstet.

Hvis du har kontrolleret majs i forbindelse med en efterkontrol af frivillige målrettede efterafgrøder, skal du på fanen "2. Efterkontrol" sætte kryds i "Kontrol kunne afsluttes" under "(I) Målrettede Efterafgrøder i majs".

Majs er ikke høstet på kontroltidspunktet

Hvis majs er til stede ved kontrol, skal du sætte marken til efterkontrol.

Bemærk at det kun er **frivillige** målrettede efterafgrøder i majs der kan sættes til efterkontrol i kontrolopgaven. For **obligatoriske** målrettede efterafgrøder i majs skal du foretage håndholdt efterkontrol.

Du sætter marker med frivillige efterafgrøder i majs til efterkontrol ved at kombinere følgende observation og besigtigelseskvittering på marken:

- **Observation:**
 - Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som frivillige målrettede (8.8.3)
- **Besigtigelseskvittering:**
8. Ikke besigtiget – efterafgrøder i majs. Majs ikke høstet.

Når marken er sat til efterkontrol med ovenstående observation og besigtigelseskvittering, er efterafgrøden hverken godkendt eller underkendt, da dette først er muligt ved besigtigelse efter høst af hovedafgrøden.

Bemærk at marker med frivillige målrettede efterafgrøder i majs der sættes til efterkontrol vil komme på "2. Efterkontrol"-fanen, da denne åbner samtidig med efterafgrødekontrolperiodens start. Læs evt. mere om efterkontrol i Instruks 1, afsnit 3.3.

For obligatoriske målrettede efterafgrøder i majs skal du håndholde efterkontrollen. Du skal i dette tilfælde ikke lægge en observation på marken, men kun benytte følgende besigtigelseskvittering:

- *Besigtigelseskvittering:*
 8. Ikke besigtiget – efterafgrøder i majs. Majsene ikke høstet.

Majsene er ikke høstet på et delareal på kontroltidspunktet

Hvis der er delarealer over 100 m², hvor majsene ikke er høstet, skal du foretage en konkret vurdering af, hvordan du skal forholde dig til disse.

Hvis du er i stand til at overskue hele delarealet og vurdere græsudlægget, eksempelvis fordi majsene ikke er vellykket og derfor ikke dækker udsynet, kan du gennemføre kontrollen på følgende måde:

- Du skal kigge ind fra alle sider.
- Du skal fotodokumentere forholdene uanset om du godkender eller underkender delarealet. Det vil sige, at du skal tage billeder af græsudlægget som du bedømmer ud fra trappemodellen og vise, at majsene ikke er høstet.
- Skriv en bemærkning til sagsbehandler herom.

Du må kun anvende ovenstående fremgangsmåde, for delarealer der aldrig vil blive høstet, og du er i stand til at vurdere græsudlægget. Er det ikke tilfældet, skal du sætte marken til efterkontrol. Se hvordan under overskriften "Majsene er ikke høstet på kontroltidspunktet" ovenfor i dette delafsnit.

Hvis majsene på delarealer over 100 m² fortsat ikke er høstet ved efterkontrollen, skal du afhængigt af kontroltidspunktet gøre følgende:

Efterkontrol før 28. februar 2025:

- Du skal håndholde sagen og kontrollere marken færdig på et senere tidspunkt, hvor majsene er høstet. Læs om håndholdte sager i Instruks 1, kapitel 3.
 - Fremgangsmåden skyldes, at ansøger fortsat har mulighed for at høste majsene inden for kontrolperioden.

Efterkontrol d. 28. februar 2025:

- Du skal godkende delarealet, hvor majsene ikke er høstet.
- Delarealet skal indgå i vurderingen af det samlede areal som beskrevet under overskriften "Majsene er høstet på kontroltidspunktet" ovenfor i dette delafsnit.
- Du skal tage billeder af delarealet, der viser, at majsene ikke er høstet.
- Skriv i en bemærkning til sagsbehandler, at majsene for delarealet ikke er høstet, men er godkendt da besigtigelse ikke er mulig.
 - Fremgangsmåden skyldes, at d. 28. februar er sidste dag i kontrolperioden. Der er derfor ikke mulighed for at afvente, at majsene høstes efter denne dato.

Bemærk, at sager med kontrolårsag x udtaget til kvalitetsvurdering af målrettet regulering på en mark med græsudlæg i majs, skal være færdigkontrolleret senest 31. december 2024.

6.10.2 Dækningsgrad ("trappemodell" for målrettede efterafgrøder i majs)

Bemærk at kontrollen af målrettede efterafgrøder i majs har sin egen trappemodell. Det er vigtigt, at du bruger denne, da den adskiller sig fra trappemodellen der anvendes for de øvrige typer af efterafgrøder, der ikke udlægges i majs.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrøden dækker arealet. Du skal vurdere efterafgrødens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Da kontrolperioden strækker sig fra september til og med februar måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en fremspiring af efterafgrødeplanter.

Når efterafgrøder etableres som græsudlæg i majs, vil der ofte være flere efterafgrøder mellem majsrækkerne i forhold til rækkerne hvor majsene har stået. Du skal ikke skelne mellem rækkerne når du vurderer dækningsgraden. Dækningsgraden skal alle steder være opfyldt for arealer ned til 100 m².

Du skal kontrollere efterafgrøden efter nedenstående trappemodel, se tabel 6.16. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen til målrettede efterafgrøder i majs, godkender du efterafgrøden ved at tilføje den med én af følgende observationer:

- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som frivillige målrettede (8.8.3)
- Efterafgrøde/græsudlæg godkendt som obligatorisk målrettede (8.8.1)

Tabel 6.16: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt

Kontroltidspunkt		Krav til minimumsdækningsgrad
2024	September	2 %
2024	Oktober	2 %
2024	November	5 %
2024	December	10 %
2025	Januar	20 %
2025	Februar	20 %

Hvis dækningsgraden ikke er tilstrækkelig for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontroltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis efterafgrøden ikke er etableret
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1 % (8.4.11) hvis krav er 2 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 2 % (8.4.12) hvis krav er 5 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5 % (8.4.2) hvis krav er 10 %
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15 % (8.4.6) hvis krav er 20 %

Det er vigtigt, at du skelner mellem arealer, hvor efterafgrøden ikke er etableret, og arealer hvor efterafgrøden er etableret men ikke opfylder dækningsgraden.

Eksempel – kontroltid i september:

- Hvis dækningsgraden er mindre end 2 %, men der er synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring, skal du benytte observation 8.4.11.
- Hvis der derimod ikke er tegn på etablering f.eks. ved bar jord eller anden etableret afgrøde, skal du benytte observation 8.2.2.

Se "Efterafgrøder – Billedbog til brug ved kontrol af efterafgrøder", hvor der er eksempler med hensyn til dækningsgrad for forskellige afgrøder. Du finder billedbogen på Arealkontrolportalen.

Husk, at når du underkender et areal, så skal du sikre dig, at billeddokumentationen er dækkende og viser, at der på marken ikke er etableret efterafgrøder, eller at dækningsgraden ikke er opfyldt.

6.10.3 Destruktionstidspunkt for målrettede efterafgrøder i majs

Målrettede efterafgrøder i majs må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 1. marts 2025. Det gælder uanset etableringstidspunktet.

Hvis efterafgrøden er destrueret før destruktionsfristen, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde fjernet eller nedvisnet før destruktionsfristen (8.6.1)

6.10.4 Øvrige forpligtelser, forbud m.m. for målrettede efterafgrøder i majs

Der gælder de samme regler for målrettede efterafgrøder der udlægges i majs som for efterafgrøder der ikke udlægges i majs i henhold til nedenstående punkter. Du skal kontrollere efter følgende afsnit afhængig af forholdet:

- Spildfrø og ukrudt – afsnit 6.5
- Afgræsning og slæt – afsnit 6.7
- Gødning – afsnit 6.9

7. Kontrol af alternativer til målrettet kvælstofregulering

Kontrolårsag n, r, l, k

Der er i 2024 følgende otte alternativer, der kan bruges i stedet for målrettede efterafgrøder:

- Mellemafgrøder.
- Tidlig såning af vintersæd.
- Braklagte arealer.
- Braklagte arealer langs vandløb og søer.
- Energiafgrøder.
- Efterafgrødeblandning med kvælstoffikserende arter.
- Præcisionslandbrug.
- Reduktion af bedriftens samlede kvælstofkvote for planperioden 2024/2025.

Du kan se omregningsfaktorerne for de forskellige alternativer i tabel 6.17 herunder.

Tabel 6.17: Alternativer til efterafgrøder og deres omregningsfaktor.

Alternativer til efterafgrøder	Fra alternativ til efterafgrøder
Mellemafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder
Flerårige energiafgrøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøder
Braklagte arealer	1 ha til 2 ha efterafgrøder
Braklagte arealer langs søer og vandløb	1 ha til 4 ha efterafgrøder
Tidlig såning af visse vinterafgrøder (senest 7. september)	1,9 ha til 1 ha efterafgrøder
Efterafgrødeblandning med kvælstoffikserende arter	1 ha til 1 ha efterafgrøder og en eftervirkning på 50 kg N/ha
Præcisionslandbrug (Bliver kontrolleret administrativt)	11 ha til 1 ha efterafgrøder
Reduktion af bedriftens samlede kvælstofkvote (Bliver kontrolleret administrativt)	110 kg/175 kg kvælstof til 1 ha efterafgrøder

Alternativer til målrettet kvælstofregulering skal ligge, hvor de er indberettet per 10. september i Fællesskemaet. Du skal kontrollere marker med kontrolårsag "n", "r", "l" og "k" i listen "følgende marker skal kontrolleres" på kontrolgrundlaget.

På kontrolgrundlaget kan du se en markplan for ansøgers indberettede alternativer til målrettet regulering, se figur 6.15. Kan det indberettede areal ikke godkendes, vil det give en høring. Det er ikke muligt for ansøger at udpege andre arealer, end de der er indberettet per 10. september.

Målrettede efterafgrøder - vejledende indsatsbehov og ansøgt areal pr. kystvandopland, ha			
A1	A19	A20	A21
Marknr.	Valg af efterafgrøde/alternativ	Faktisk udlagt med efterafgrøder eller alternativ	Præcisionslandbrug
M1	Målrettede efterafgrøder	2,06	☐
M2	Efterafgrøder, N-fikserende	1,82	☐
M3	Udlægning af mellemafgrøder	1,91	☐
M4	Tidlig såning af visse vinterafgrøder	2,03	☐
M5	Etablering af flerårige energifgrøder	2,19	☐
M6	Brak langs vandløb og søer	0,42	☐
M7	Braklagte arealer	2,78	☐

Viser 1 - 7 elementer ud af 7 Forrige **1** Næste

Figur 6.15 Skema i Angular der viser markplan for målrettet regulering.

Tilføje alternativer til obligatoriske og frivillige målrettede efterafgrøder.

Når du tilføjer alternativer til frivillige målrettede efterafgrøder og alternativer til obligatoriske målrettede efterafgrøder, anvender du forskellige observationer. Læs under hvert alternativ.

Alternativer til obligatoriske efterafgrøder

Obligatoriske efterafgrøder og alternativer er ikke stedfaste på markniveau, men inden for kystvandoplandet. Læs mere i afsnit 6.

Ansøger kan udpege arealer i kystvandoplandet, der ikke er at finde i ansøgers FS markplan. Når du tilføjer obligatoriske målrettede efterafgrøder eller alternativer, der er udpeget uden for ansøgers FS markplan, skal du oprette observation 8.8.4.

I kommentarfeltet skriv da # efterfulgt af kystvandoplandsnummeret. (f.eks. #60000400) Du kan finde kystvandoplandsnummeret i IMK: I IMK vælg i korttemaer "Default" og gå ned til "Målrettet kvælstofregulering". Tænd for laget "Krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder 2024". Vær opmærksom på at man skal zoome relativt langt ind. Kystvandoplandsnummeret bør derefter fremgå på markarealet i IMK.

7.1 Mellemafgrøder

Kontrolårsag n

Mellemafgrøder skal bestå af olieræddike, gul sennep eller af frøgræs, hvor der er høstet frø i løbet af sommeren 2024. Olieræddike og gul sennep kan enten udsås i renbestand eller som blanding.

Mellemafgrøder skal være udsået senest 20. juli, og må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. september. Dette betyder, at de skal være færdigkontrolleret 19. september.

Arealer med mellemafgrøder

Hvis mellemafgrøderne kan godkendes, tilføjes de ved at oprette en af følgende observationer afhængig af, om det er alternativ til frivillige eller obligatoriske målrettede efterafgrøder:

- Mellemafgrøde som alternativ for frivillig målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.1)
- Mellemafgrøde som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.31)

Du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene til mellemafgrøder.

Hvis du er på kontrol af målrettet kvælstofregulering efter destruktionsdatoen for mellemafgrøder (20. september), skal du verificere, om det er sandsynligt, at der har været mellemafgrøder på arealet. Hvis der er en tidligt sået vintersæd, som f.eks. vinterraps, på arealet, så kan arealet ikke godkendes. Hvis der derimod er sået en sent sået vintersæd, og du vurderer, at der kan have været mellemafgrøder på arealet, så skal du tilføje mellemafgrøder med ovenstående observation.

Manglende etablering

Hvis der ikke er sået mellemafgrøder på hele arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.2)

Dækning

Du skal visuelt vurdere, om mellemafgrøden dækker arealet. Det vil sige, at mellemafgrøden skal være jævnt fordelt og veludviklet. Du skal vurdere mellemafgrødens arealdække og ikke antallet af efterafgrødeplanter. Dækningsgraden følger trappemodellen. Det betyder, at mindstekravet til dækningen er 20 % i den periode, hvor kontrollen af mellemafgrøder foregår.

Hvis dækningen ikke er 20 % eller derover for et areal over 100 m², skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering dækker ikke arealet tilstrækkeligt (8.7.3)

Tilladte mellemafgrøder

Mellemafgrøder skal bestå af olieræddike, gul sennep eller frøgræs, hvor der er høstet frø i løbet af sommeren 2024. Mellemafgrøden skal være udsået. Det betyder, at ukrudt og spildfrø ikke kan regnes med til mellemafgrøden, på trods af at de gerne må være der. Det gælder for både vurdering af tilladte plantearter og vurdering af dækning.

Hvis du ved kontrol af mellemafgrøder konstaterer en anden afgrøde end de førnævnte, eller at arealet består af spildfrø/ukrudt, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.2)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvad mellemafgrøden består af.

Destruktionsfrist

Mellemafgrøder må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. september 2024.

Hvis du konstaterer, at mellemafgrøden er fjernet eller nedvisnet før 20. september, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Mellemafgrøder som alternativ for målrettet kvælstofregulering fjernet/nedvisnet før 20. september (8.7.5)

7.2 Tidlig såning af vintersæd

Kontrolårsag r

Vintersæden skal være sået senest 7. september for at tælle med som alternativ, og skal være etableret som korn i renbestand. Vintersæd kan være vinterhvede, vinterbyg, vinterrug (inklusive hybridrug) og triticales.

Tidligt sået vintersæd skal kontrolleres så tidligt som muligt og senest d. 25. september.

Arealer med tidlig såning

Hvis der er etableret tidlig såning af vintersæd, skal du godkende arealet ved at oprette en af følgende observationer afhængig af, om det er alternativ til frivillige eller obligatoriske målrettede efterafgrøder:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.21)
- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.32)

Du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis der ikke er etableret tidlig såning af vintersæd skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke udsået (8.7.22)

Såtidspunkt

Vintersæden skal være sået senest 7. september for at tælle med som alternativ. Under normale omstændigheder spirer vintersæd frem på 5-7 dage. Hvis der på grund af vejrforholdene ikke er optimale forhold, skal du tage hensyn til dette ved vurderingen af afgrøden. Det kan for eksempel være kulde, tørke, eller dårligt såbed.

Du skal spørge ind til såtidspunktet på kontrollen. Derefter skal du vurdere, om dette er sandsynligt på baggrund af afgrødens udviklingstrin. Se bilag 2.

Hvis du vurderer, at afgrøden er sået senest ved fristen den 7. september, godkender du afgrøden.

Hvis du vurderer, at afgrøden er sået senere end den 7. september, skal du ikke godkende afgrøden. Det gør du ved at oprette følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for målrettet kvælstofregulering sået efter den 7. september (8.7.24)

Derudover skal du notere udviklingstrin for afgrøden (se Bilag 2) og fotografere afgrøden/kernerne. Desuden skal du lave en vurdering af såbedets tilstand i forhold til tør/våd/kold/knoldet eller andet. Skriv din vurdering i bemærkningsfeltet ved observationen.

Tilladte vinterafgrøder, der kan benyttes som alternativ

For at tælle med som alternativ skal vintersæden bestå af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug (inklusive hybridrug) eller triticale, og skal være sået i renbestand. Det vil sige, at der på arealerne ikke kan være en blanding af korn og græs, f.eks. græs med korn som dæksæd. Hvis du ved kontrol af tidlig såning konstaterer en anden afgrøde end de førnævnte, skal du underkende arealet. Du skal anvende følgende observation i IMK:

- Tidlig såning af vintersæd som alternativ for målrettet kvælstofregulering består af en ikke godkendt art (8.7.25)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken afgrøde der er udsået på arealet.

7.3 Braklagte arealer

Kontrolårsag I, k

Braklagte arealer kan anvendes som alternativ, hvis

- Arealerne er etableret med græs (omdrift), der er sået senest 1. januar 2024.
- Græsset ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2024. Dog må gerne tages slæt efter 20. oktober 2024, så længe plantedækket ikke tager skade. Skal arealerne overgå til permanent ekstensivering må de ikke nedpløjes, nedvisnes eller destrueres efter d. 20. oktober 2024.
- Arealet efterfølges af en forårssået afgrøde eller overgår til permanent ekstensivering eller bibeholdes som brak i 2025.
- Arealet ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler, og der ikke tages slæt på arealet i planperioden 1. august frem til 20. oktober 2024.
- Det braklagte areal udgør et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Et brakareal anses for at være etableret med græs, uanset om der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet.

Arealerne skal være dyrknings-, gødsknings- og sprøjtefrie. Det er dog tilladt med selektiv bekæmpelse af giftige eller aggressive plantearter.

Bemærk, at der ikke er noget aktivitetskrav på braklagte arealer, der benyttes som alternativ til målrettede efterafgrøder. Det betyder, at du kan tilføje brakarealet som alternativ til målrettede efterafgrøder.

Du tilføjer ved at vælge en af følgende observationer:

- Brak, som alternativ for målrettet frivillig kvælstofregulering, tilføjet (8.7.16)
- Brak, som alternativ for målrettet obligatorisk kvælstofregulering, tilføjet (8.9.35)

Vær opmærksom på at aktivitetskravet skal være opfyldt, for at ansøger kan få grundbetaling for arealet. Det betyder, at hvis du er på kontrol efter den 25. oktober, og brakken ikke er slået, skal du udvide kontrollen til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling. Læs mere i instruks 3.

Braklagte arealer, som anvendes som alternativ, skal have afgrødekode 310 (brak, sommerslåning).

Braklagte arealer med tilsagn

Hvis der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, kan brakarealet ikke anvendes som alternativ. Du underkender brakarealet ved at bruge følgende observation:

- Brak, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, ligger i et tilsagnsareal (8.7.17)

Hvis tilsagnet udløber før den 1. september 2024, kan arealet dog godt tælle med. Du kan se, om der er givet tilsagn til arealet i markplanen i Sagsbehandlerportalen eller i IMK.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med brak, og der ikke er græs på hele arealet, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.7.18)

Plantedække

Du skal underkende arealet, hvis det består af meget ukrudt. Du skal foretage en fladevurdering. Hvis plantedækket består af mere end 50 % ukrudt eller spildfrø, skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.7.18)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvad du har konstateret på arealet.

Bemærk at hvis der er mere end 100 træer eller buske per hektar på arealet, skal du udvide til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling.
Se Instruks 1, afsnit 3.5 under "Observation, der ikke "slår" igennem alle ordninger" og Instruks 2, afsnit 3.2 under "Træer og skov".

Dyrkning, gødskning, sprøjtning, afgræsning

Hvis du konstaterer, at arealet har været dyrket, gødet, sprøjtet eller afgræsset, skal du oprette følgende observation:

- Brak, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, forbud mod dyrkning, gødskning eller sprøjtning ikke overholdt (8.7.19)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

Bemærk, at hvis der er mere end 100 træer eller buske per hektar på arealet, skal du udvide til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling.
Se Instruks 1, afsnit 3.5 under "Observation, der ikke "slår" igennem alle ordninger" og Instruks 2, afsnit 3.2 under "Træer og skov".

Tidligst destruktionsdato

Brakarealer, anvendt som alternativ, må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. oktober 2024. Hvis du konstaterer, at brakarealet er destrueret før 20. oktober, skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brakareal, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, destrueret før 20. oktober (8.7.20)

Bemærk, at denne destruktionsfrist adskiller sig fra grundbetalingsreglerne for brak. Læs mere i Instruks 3

7.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer

Kontrolårsag l, k

Braklagte arealer langs vandløb og søer kan bruges som alternativ til målrettede efterafgrøder, hvis de opfylder følgende:

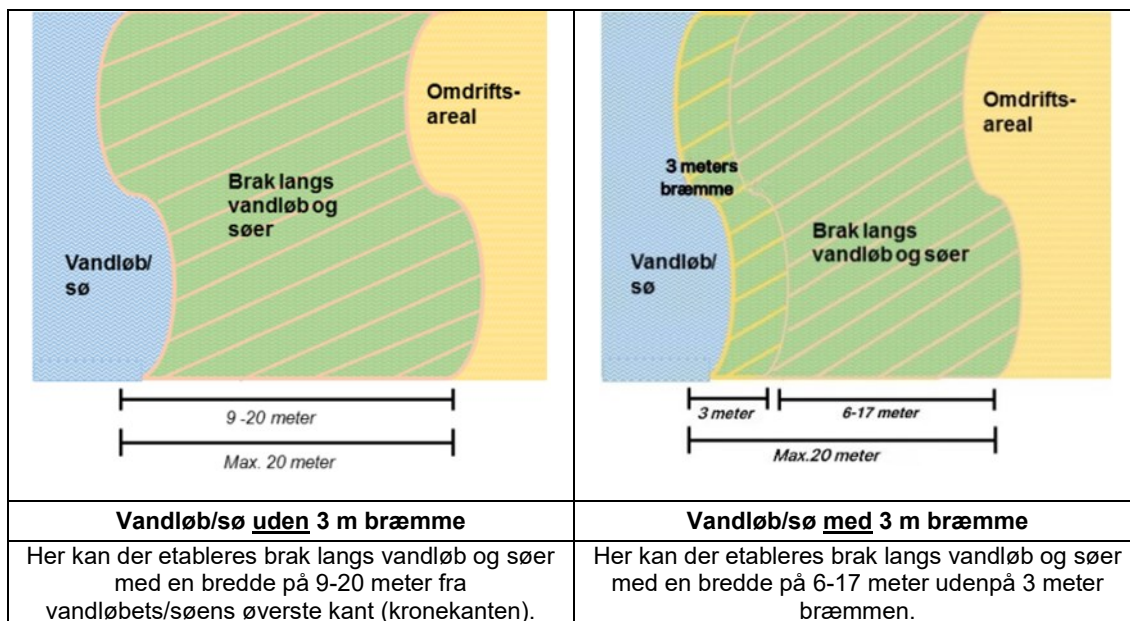
- Arealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2024.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober 2024.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller bibeholdes som brak i 2025.

- Der må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler på arealet, og der må ikke tages slæt på arealet i planperioden 1. august frem til 20. oktober 2024.
- Brakarealet skal være beliggende imellem vandløbet/søen og et areal i omdrift.
- Arealet skal have en bredde på mellem 9 og 20 meter fra kronekanten af et vandløb eller sø. Når der er en 3-metersbræmme (GLM 4), kan virkemidlet stadig anvendes op til 20 meter fra kronekanten. Det betyder, at bredden af arealet kan være mellem 6 og 17 meter.
- Det braklagte areal skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,01 ha.

Ved vandløbets eller søens øverste kant (kronekanten) forstås overgangen fra det skrånende terræn mod vandløbet eller søen til det flade terræn, der normalt kan jordbearbejdes. Hvis der ikke er en identificerbar øverste kant, skal du beregne arealets bredde fra overgangen mellem bevoksning af vand- og sumpplanter og egentlige landplanter.

Braklagte arealer langs vandløb og søer der benyttes som alternativ til målrettede efterafgrøder, kan ikke samtidig anvendes til opfyldelse af GLM 8 samt GLM 4 kravet.

Bemærk, at en eventuel to-meter-bræmme ikke må tælles med. Det er dog muligt at benytte braklagte arealer langs vandløb og søer, der er etableret uden på en to-meter-bræmme, se figur 6.14. Du kan se, hvor der er to-meter-bræmmer på kortet i IMK.

Figur 6.16: Udlægning af brak langs vandløb og søer med og uden to-meter-bræmme.

Braklagte arealer langs vandløb og søer skal være udlagt med græs senest 1. januar 2024. De må tidligst destrueres 20. oktober 2024. Der gælder desuden de samme regler som for braklagte arealer i øvrigt. Læs mere i afsnit 7.3.

Braklagte arealer langs vandløb og søer, som anvendes som alternativ til målrettede efterafgrøder, skal have afgrødekode 344 "Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (alternativ til efterafgrøder)" eller afgrødekode 345 "Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)".

Arealer med brak langs vandløb og søer

Hvis brakarealet langs vandløb eller søer, som ansøger udpeger som alternativ, ikke har afgrødekode 345, men opfylder ovenstående krav, skal du omdøbe til afgrødekode 345 "Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder)".

Hvis det kun er et delareal i en mark, som opfylder kravene, og marken ikke har afgrødekode 345, skal du først opsplitte marken og bagefter omdøbe afgrødekoden fra brak til 345 på delarealet.

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger udpeger arealer med brak langs vandløb og søer. Dette gør du ved at vælge en af følgende observationer:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for frivillig målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.11)
- Brak langs søer og vandløb som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.34)

Du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene.

Tilsagnsareal

Hvis ansøger udpeger arealer med brak, der ligger, hvor der er givet tilsagn til tilskud under landdistriktsprogrammet, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for målrettet kvælstofregulering ligger i et tilsagnsareal (8.7.12)
- Vær opmærksom på, om tilsagnet kan være udløbet før 1. september 2024 I så fald kan brakarealet bruges som alternativ.

Du skal foretage kontrol af alle brakarealer langs vandløb og søer ved besigtigelse. Du skal lave en kontrolopmåling, hvis du er i tvivl om bredden af arealerne.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger arealer med brak langs søer og vandløb, og der ikke er græs på hele arealet, så plantedækket er ødelagt, skal du oplyse ansøger om dette ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak langs vandløb og søer som alternativ for målrettet kvælstofregulering. Plantedække destrueret før 20. oktober. (8.7.13)

Plantedække

Du skal underkende arealet, hvis det består af meget ukrudt. Du skal foretage en fladevurdering. Hvis plantedækket består af mere end 50 % ukrudt eller spildfrø, skal du underkende arealet med følgende observation i IMK.

- Brak, som alternativ for målrettet kvælstofregulering, manglende eller ikke godkendt plantedække (8.7.18)

Du skal også underkende arealet, hvis der er blomsterbrak (afgrødekode 324) eller bestøverbrak (afgrødekode 342), da plantedækket er sået efter den 1. januar 2024.

Bemærk at hvis der er mere end 100 træer eller buske per hektar på arealet, skal du udvide til grundbetaling og underkende arealet til grundbetaling.
Se Instruks 1, afsnit 3.5 under "Observation, der ikke "slår" igennem alle ordninger" og Instruks 2, afsnit 3.2 under "Træer og skov".

Beliggenhed

Brak langs vandløb og søer anvendt som alternativ til målrettede efterafgrøder skal ligge op ad et omdriftsareal (brakareal eller et dyrket areal). Konstaterer du, at marken som brakarealet langs vandløb og søer ligger op ad ikke er et omdriftsareal, skal du vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for målrettet kvælstofregulering- Ikke beliggende op ad et omdriftsareal (8.7.14)

Størrelse

Braklagte arealer langs vandløb og søer skal have en bredde på mellem 9 og 20 meter fra kronekanter på et vandløb eller en sø.

Konstaterer du, at brakarealet langs vandløb og søer er mere end 20 meter fra kronekanten af et vandløb eller en sø, skal du lave en opmåling af det areal, som ligger udenfor de 20 meter fra kronekanten og vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for målrettet kvælstofregulering mere end 20 meter bredt (8.7.10)

Hvis du er på kontrol og arealet er mindre end 9 m bredt skal du lave en opmåling af det areal, som er under 9 m fra kronekanten og vælge følgende observation i IMK:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for målrettet kvælstofregulering mindre end 9 meter bredt (8.7.37)

Husk at beskrive i bemærkningen til observationen at arealet er under 9 m bredt.

Dyrkning, gødskning, sprøjtning, afgræsning

Hvis du konstaterer, at arealet har været dyrket, gødet, sprøjtet, afgræsset eller at der er taget slæt i perioden 1. august til 20. oktober skal du oprette følgende observation:

- Brak langs søer og vandløb som alternativ for målrettet kvælstofregulering - forbud mod dyrkning, gødskning eller sprøjtning ikke overholdt (8.7.15)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

Tidligst destruktionsdato

Brakarealer langs vandløb og søer, anvendt som alternativ til målrettede efterafgrøder, må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. oktober 2024.

Hvis du konstaterer, at brakarealet langs vandløb eller sø er destrueret før 20. oktober, skal du underkende arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Brak langs vandløb og søer - plantedække destrueret før 20. oktober (8.7.13)

Bemærk, at denne destruktionsfrist adskiller sig fra grundbetalingsreglerne for brak.

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilken overtrædelse der er tale om.

7.5 Flerårige energiafgrøder

Kontrolårsag l, k

Ansøger kan erstatte etablering af målrettede efterafgrøder helt eller delvist ved at etablere flerårige energiafgrøder. Tabel 6.18 viser hvilke flerårige energiafgrøder, der kan benyttes som alternativ.

Tabel 6.18: Flerårige energiafgrøder, der kan benyttes som alternativ.

Afgrøde-kode	Afgrøde	Afgrøde-kode	Afgrøde
591	Lavskov (kun ask, el, hassel, pil og poppel)	594	EI
592	Pil	596	Elefantgræs
593	Poppel (0-100 andre træer pr. ha)		

Ansøger skal etablere energiafgrøden på et areal, der forud har været udlagt med landbrugsafgrøder i omdrift. De må tidligst være etableret i planperioden 2009/2010 og senest 31. juli 2024. Etableringen bliver kontrolleret administrativt. Desuden skal arealerne med energiafgrøder drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis. Det vil sige, at afgrøderne skal dyrkes med henblik på høst, og arealet skal overordnet være holdt i en god plantagemæssig stand. Det gælder også for planter i etableringsfasen. Dette betyder, at afgrøden ikke overvokses af ukrudt, og at opvækst af buskads og lignende er fjernet i afgrøden.

Arealer med energiafgrøder

Du skal markere på kortet i IMK, hvor ansøger udpeger arealer med flerårige energiafgrøder. Det gør du med en af følgende observationer:

- Energiafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.6)
- Energiafgrøde som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.33)

Du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med energiafgrøder, og der ikke er energiafgrøder på hele arealet, ned til 100 m², skal du oplyse ansøger om det ved at oprette følgende observation i IMK:

- Energiafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.7)

Arealerne med flerårige energiafgrøder skal følge almindelige dyrkningspraksis for lavskov. Og der vil derfor kunne forefindes arbejdsområder.

Etableringsfrist

Arealer, der er etableret med energiafgrøder efter 31. juli 2024, kan ikke godkendes. Hvis det er tilfældet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Energiafgrøde som alternativ for målrettet kvælstofregulering etableret efter 31. juli (8.7.9)

Der er ikke fastsat krav om planteantal, brede af lavskovarealet, omdriftstid, høst af energiafgrøderne eller krav om etableringstidspunkt inden for planperioden i forbindelse med anvendelse af energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder.

7.6 Etablering af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Kontrolårsag I, k

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan bruges som alternativ til frivillige og obligatorisk målrettede efterafgrøder, hvis de opfylder følgende:

- Der er anvendt en færdigblandet efterafgrødeblanding med dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed.
- Blandingen indeholder højst 25 pct. kvælstoffikserende arter (beregnet ud fra frøantal), mens den resterende del af blandingen udgøres af godkendte arter af efterafgrøder.
- Der er kun anvendt udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter. Se oversigt herunder.
- Efterafgrødeblandingen er etableret senest 20. august 2024. Der er dog mulighed for at udskyde etableringen frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden.
- Hvis cikorie eller græs indgår som ikke-fikserende blandingspart i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, skal blandingen senest sås 1. august. Etableringen af disse blandinger kan ikke udskydes.
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2025.
- Der kan fremvises en faktura for den købte færdigblanding ved en kontrol.

Kontrollen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter omfatter dels en kontrol af dækningsgraden og af tilladte arter på marken samt en bilagskontrol af frøblandingen, herunder tilladte arter og blandingskravet. Se afsnittet om bilagskontrol.

Tilladte arter i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal bestå af højst 25 pct. godkendte vinterfaste kvælstoffikserende arter i blanding med godkendte efterafgrøder. I tabel 6.19 kan du se en oversigt over efterafgrøder, der er godkendt til efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter.

Tabel 6.19: Oversigt efterafgrøder tilladt i blandinger med kvælstoffikserende arter

Godkendte vinterfaste N-fikserende efterafgrøder (max 25 %)	Andre godkendte efterafgrøder til blandinger med N-fikserende efterafgrøder
Alsikkekløver	Korn
Blodkløver	Græs*
Esparsette	Korsblomstrede
Gul rundbælg	Honningurt
Gul stenkløver	Klinter
Hvidkløver	Morgenfrue
Hvid stenkløver	Hjulkrone
Kællingetand	Cikorie*
Lucerne	
Rødkløver	
Vintervikke	

*) skal være etableret senest 1. august

Hvis du ved kontrol af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter konstaterer en anden udsået afgrøde, end dem der er nævnt i tabel 6.19, skal du oplyse ansøger om dette. Du skal anvende følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering består af en eller flere ikke godkendte arter (8.7.34)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen hvilke ikke-tilladte afgrøder der er udsået på arealet.

Arealer med etablering af efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter

Hvis arealet kan godkendes som efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, skal du tilføje arealet med en af følgende observationer i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for frivillig målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.31).
- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.30)

Du skal kun bruge observationen på den del af arealet, der opfylder kravene.

Manglende etablering

Hvis ansøger udpeger marker med efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter, og der ikke er sået efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter på hele arealet, skal du oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.32)

Såtidspunkt

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter der indeholder græs og/eller cikorie skal være sået senest 1. august 2024 for at tælle med som alternativ. Det er ikke muligt at få udskudt denne frist.

Hvis efterafgrødeblandingen med cikorie og/eller græs er sået efter etableringsfristen den 1. august, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering består af en eller flere ikke godkendte arter (8.7.34)

Såfristen for efterafgrødeblandinger, der ikke indeholder græs eller cikorie, er den 20. august 2024.

Ansøger kan vælge at så efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter frem til 7. september mod at få en kvotereduktion for de efterafgrøder, der er sået efter 20. august. Kvotereduktionen skal gøre det ud for den manglende kvælstofeffekt ved senere etablering af efterafgrøden. Den udskudte såfrist skal indberettes på markniveau i GKEA. Du kan læse mere om kontrol af fleksible så frister i afsnit 3.4.

Hvis efterafgrødeblandingen med kvælstoffikserende arter er sået efter etableringsfristen den 20. august, skal du oprette følgende observation på arealet i IMK:

- Efterafgrøde sået efter etableringsfristen (8.3.2)

Dækningsgrad ("trappemodell")

Efterafgrødeblandingen med kvælstoffikserende arter skal være udlagt eller etableret med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. Der skal være en veludviklet efterafgrøde, der dækker arealet.

Du skal visuelt vurdere, om efterafgrødeblandingen dækker arealet. Det vil sige, at den skal fremstå veletableret og jævnt fordelt over hele arealet. Du skal vurdere efterafgrødeblandingsens dækningsgrad og ikke antallet af efterafgrødeplanter.

Da kontrolperioden typisk strækker sig over september og oktober måned, vil det i starten af kontrolperioden være i orden med en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men der skal være en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Du skal kontrollere efterafgrødeblandingen efter trappemodell, se tabel 6.20. Hvis efterafgrøden opfylder trappemodellen, godkender du efterafgrødeblandingen ved at tilføje den som alternativ med observation (8.7.31) eller (8.9.30)

Tabel 6.20: Oversigt over dækningsgrad i forhold til kontrolltidspunkt

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste såtidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20. august	24. august Kontrolårsag 4	28. august Kontrolårsag 5	7. september Kontrolårsag 7
11/9 – 14/9	15%	0%*	0%*	0%*
15/9 – 20/9	20%	5%	0%*	0%*
21/9 – 25/9	25%	10%	0%*	0%*
26/9 – 1/10	30%	15%	5%	0%*
2/10 – 6/10	35%	20%	10%	0%*
7/10 – 28/12	40%	25%	15%	10%

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af fx udsæd eller fremspiring.

Hvis trappemodellen ikke er gældende for et areal på mindst 100 m², skal arealet underkendes med en af nedenstående observationer. Du skal vælge den observation, der passer med kravet til dækning på kontrolltidspunktet:

- Efterafgrøde ikke etableret (8.2.2) hvis krav er 0%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 1% (8.4.11) hvis krav er 5%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 5% (8.4.2) hvis krav er 10%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 10% (8.4.5) hvis krav er 15%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 15% (8.4.6) hvis krav er 20%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 20% (8.4.7) hvis krav er 25%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 25% (8.4.8) hvis krav er 30%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 30% (8.4.9) hvis krav er 35%
- Intet sted på arealet er dækningsgraden højere end 35% (8.4.10) hvis krav er 40%

OBS: Du skal underkende hele arealet, der ikke lever op til trappemodellen med én observation. Observationen afhænger af kontrolltidspunktet. Se tabellen herover. Eksempel: Du er på kontrol den 3. oktober, hvor kravet til dækningsgrad er 35%. Arealer der ikke lever op til de 35 %, skal underkendes med observation 8.4.9. Det gælder for alle delarealer, der har en dækningsgrad mindre end 35%.

Bilagskontrol

For at tælle med som alternativ må efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter højst indeholde 25 % kvælstoffikserende arter, beregnet ud fra frøantal, og blandingen må ikke indeholde ikke-godkendte arter. Se oversigten over tilladte arter i tabel 6.19 i begyndelsen af dette afsnit.

Du skal bede ansøger om at fremvise eller eftersende dokumentation for, at der er anvendt en godkendt færdigblandet efterafgrødeblanding. Dokumentationen skal indeholde følgende oplysninger:

Tabel 6.21: Dokumenter ansøger skal kunne fremvise.

1.	En faktura på den færdigblandede efterafgrødeblanding stilet til din virksomhed med angivelse af landbrugers virksomhedsnavn, CVR-nummer og adresse og den sælgende virksomheds navn, CVR-nummer og adresse.
2.	En liste over de anvendte kvælstoffikserende arter og ikke fikserende efterafgrødearter i færdigblandingen. Blandingen må ikke indeholde andre arter end dem, der er godkendt til brug for alternativet.
3.	Oplysninger om blandingsprocent, i frøantal, mellem kvælstoffikserende og ikke-kvælstoffikserende arter (max 25% N-fikserende arter).

Hvis ansøger har haft maskinstation til at så efterafgrødeblandingen, kan oplysningen i 1) fremgå af faktura fra maskinstationen. Oplysningerne i 2) og 3) skal være dokumentation fra en foderstofforretning, et frøfirma eller lignende og kan være i form af en indlægsseddel. Husk at tage billeder af dokumentationen og journaliser dem på Sagsbehandlerportal-sagen.

Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter kan godkendes

Hvis ansøger har vist eller fremsendt dokumentation for godkendte arter, godkender du efterafgrødeblandingen ved at tilføje den som alternativ med følgende observation:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for frivillig målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.7.31)
- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for obligatorisk målrettet kvælstofregulering tilføjet (8.9.30)

Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter skal underkendes

Hvis du i forbindelse med bilagskontrollen konstaterer, at der er anvendt mere end 25% kvælstoffikserende arter i frøblanding, skal du underkende med:

- Efterafgrødeblanding med N-fikserende som alternativ for målrettet kvælstofregulering består af mere end 25% kvælstoffikserende arter (8.7.36)

Hvis ansøger ikke har vist eller fremsendt dokumentation for godkendte arter, skal du underkende med:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.32)

Beskriv i bemærkningsfeltet ved observationen at bilag ikke er fremvist.

Hvis du i forbindelse med bilagskontrollen ikke kan godkende bilaget, skal du underkende arealet med:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering ikke etableret (8.7.32)

Beskriv i bemærkningsfeltet hvorfor bilaget ikke kan godkendes.

Destruktionsfrist

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må tidligst nedvisnes eller på anden måde destrueres 1. februar 2025.

Hvis du konstaterer, at efterafgrøden med N-fikserende arter er fjernet eller nedvisnet før 1. februar 2025, skal du markere arealet ved at oprette følgende observation i IMK:

- Efterafgrøde med N-fikserende arter som alternativ for målrettet kvælstofregulering fjernet/nedvisnet før 1. februar 2024 (8.7.35)

8. Retsgrundlag

8.1 EU-regler

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (Databeskyttelsesforordningen)

Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 (Den horisontale forordning)

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 352/78, (EF) nr. 165/94, (EF) nr. 2799/98, (EF) nr. 814/2000, (EF) nr. 1290/2005 og (EF) nr. 485/2008

8.2 Danske regler

Bekendtgørelse nr. 1505 af 7. december 2023 om krydsoverensstemmelse fra 2024

Bekendtgørelse nr. 1520 af 8. december 2023 om konditionalitet for 2024

Bekendtgørelse nr. 222 af 1. marts 2024 om ændring af bekendtgørelse om konditionalitet for 2024

Lovbekendtgørelse nr. 1053 af 10. juli 2023 om jordbrugets anvendelse af gødning og næringsstofreducerende tiltag

Bekendtgørelse nr. 931 af 16. juli 2024 om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning

Bekendtgørelse nr. 1588 af 8. december 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2024/2025
m.v.

Bekendtgørelse nr. 934 af 23. juli 2024 om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025

Bekendtgørelse nr. 1426 af 1. december 2023 om grundbetaling mv. til landbrugere for 2024

Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser

Bekendtgørelse nr. 924 af 9. juli 2024 om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterende tiltag i jordbruget for planperioden 2024/2025

Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023

Bilag 1. Mest almindelige tilladte efterafgrøder

Herunder fremgår de arter der ved såfrist 1.august, kan anvendes til at opfylde efterafgrødekravet.

Tabel 1: Mest almindelige tilladte efterafgrøder ved såfrist den 1. august

Familie	Tæller som	Dansk navn	Latinsk navn	
Græsfamilien Poaceae	Korn	Vårbyg, Vinterbyg	<i>Hordeum vulgare</i>	
		Vårhvede Vinterhvede Vinterhvede, brødhvede	<i>Triticum aestivum</i>	
		Havre	<i>Avena sativa</i>	
		Vinterrug Hybridrug	<i>Secale cereale</i>	
		Stauderug/flerårig rug	<i>Secale montanum</i>	
		Triticale	<i>x Triticosecale</i>	
		Græs	Rajgræs, almindelig	<i>Lolium perenne</i>
	Rajgræs, italiensk og hybrid		<i>Lolium multiflorum</i>	
	Timothe		<i>Phleum pratense</i>	
	Hundegræs		<i>Dactylis glomerata</i>	
	Engsvingel		<i>Festuca pratensis</i>	
	Rødsvingel		<i>Festuca rubra</i>	
	Rajsvingel		<i>x Festulolium</i>	
	Stivbladetsvingel		<i>Festuca ovina</i> var. <i>Duriuscula</i>	
	Strandsvingel		<i>Festuca arundinacea</i>	
	Engrapgræs (marktype) Engrapgræs (plænetype)		<i>Poa Pratensis</i>	
	Almindelig rapgræs		<i>Poa trivialis</i>	
	Hvene, almindelig		<i>Agrostis capillaris</i>	
	Hvene, krybende		<i>Agrostis stolonifera</i>	
	Korsblomstfamilien Brassicaceae		Vårraps Vinterraps	<i>Brassica napus</i> ssp. <i>Napus</i>
			Agerkål/rybs	<i>Brassica rapa</i>
		Kålroer	<i>Brassica napus</i> var. <i>Napobrassica</i>	
Fodermarvkål		<i>Brassica oleracea</i> var. <i>Medullosa</i>		
Gul sennep		<i>Sinapis alba</i>		
Olieræddike		<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>		
Foderradise "Strukturator"		<i>Raphanus sativus</i> var. <i>strukturator</i>		
Andre	Cikorie, almindelig	<i>Cichorium intybus</i>		
	Honningurt	<i>Phacelis tanacetifolia</i>		
	Klinte	<i>Agrostemma githago</i>		
	Hjulkrone	<i>Borago officinalis</i> L.		
	Morgenfrue	<i>Calendula officinalis</i> L.		

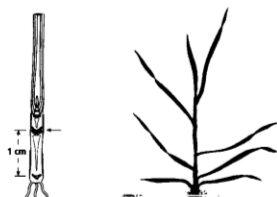
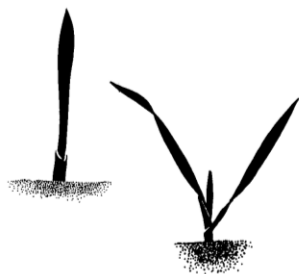
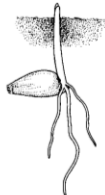
Herunder fremgår de arter der ved såfrist 20. august kan anvendes til at opfylde efterafgrødekravet.

Tabel 2. Mest almindelige tilladte efterafgrøder ved **såfrist den 20. august**

Familie	Tæller som	Dansk navn	Latinsk navn
Græsfamilien Poaceae	Korn	Havre Vårbyg	<i>Avena sativa</i> <i>Hordeum vulgare</i>
		Vinterrug Hybridrug	<i>Secale cereale</i>
		Stauderug/flerårig rug	<i>Secale montanum</i>
Korsblomstfamilien Brassicaceae		Vårraps Vinterraps	<i>Brassica napus ssp. Napus</i>
		Agerkål/rybs	<i>Brassica rapa</i>
		Kålroer	<i>Brassica napus</i> var. <i>Napobrassica</i>
		Fodermarvkål	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>Medullosa</i>
		Gul sennep	<i>Sinapis alba</i>
		Olieræddike	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>
		Foderradise "Strukturator"	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>strukturator</i>
Andre		Honningurt	<i>Phacelis tanacetifolia</i>
		Klinte	<i>Agrostemma githago</i>
		Hjulkrone	<i>Borago officinalis</i> L.
		Morgenfrue	<i>Calendula officinalis</i> L.

Decimalskala for vækstudvikling i korn

Kode	Beskrivelse
0 Spiring	
00	Tørt frø ²⁾
01	Begyndende opsvulmning af frø
03	Frøopsvulmning afsluttet
05	Kimroden gennembryder frøet
07	Koleoptilen brudt frem af frøet
09	Fremspiring: Kimbladskeden bryder gennem jordoverfladen, 1. blad synligt i spidsen af koleoptilen
1 Bladudvikling (hovedskud)	
10	Første blad brudt frem fra kimbladskeden
11	1. blad helt udfoldet, spidsen af 2. blad netop synligt
12	2. blad helt udfoldet
13	3. blad helt udfoldet
19	9 eller flere blade helt udfoldet
Buskningen følger oftest umiddelbart efter stadie 13 og i så fald fortsættes fra stadium 21	
2 Buskning, udvikling af sideskud	
20	Begyndende udvikling af sideskud / buskning
21	1. sideskud synlig
22	2. sideskud synlig
23	3. sideskud synlig
29	9 eller flere stængler synlige
Strækning svæksten indledes ofte tidligt og så fortsættes i stadium 30	
3 Strækning (hovedskud)	
30	Begyndende strækning af hovedskud
31	1. knæ (nodie) mærkbart lige over jordoverfladen, mindst 1 cm over vækstpunktet
32	2. knæ (nodie) mærkbart, mindst 2 cm afstand til 1. nodie
33	3. knæ (nodie) mærkbart, mindst 2 cm afstand til 2. nodie
34	4. knæ (nodie) mærkbart, mindst 2 cm afstand til 3. nodie
37	Spidsen af fanebladet synlig, men endnu sammenrullet
39	Fanebladet fuldt udviklet, fanebladets bladskede synlig
4 Aks- eller topdannelse	
41	Fanebladets bladskede begynder at strække sig
43	Fanebladets bladskede begynder at svulme op
45	Fanebladets bladskede opsvulmet
47	Fanebladets bladskede åbner sig
49	Første stak synlig

Bilag 3.

Oversigt over konsekvens af manglende etablering af efterafgrøder og/eller alternativer

Type efterafgrøde eller alternativ	Konsekvens	Bemærkning
Pligtige/husdyrefterafgrøder og alternativer	Hvis ansøger ikke indberetter tilstrækkeligt med efterafgrøder eller alternativer i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet til at dække kravet, antages det, at ansøger vælger alternativet nedsat kvote. Hvis ansøger ikke har udlagt et areal med efterafgrøder/alternativer, der svarer til det indberettede, vil dette medføre bøde og eventuelt KO-sanktion.	
Måltrettet regulering (frivillige)	Ved overtrædelse af forpligtelser eller andre forpligtelser beregner vi en sanktion i landbrugers udbetaling og en kvotereduktion. Sanktionsprocenten afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag	
Måltrettet regulering (obligatoriske)	Hvis ansøger ikke indberetter tilstrækkeligt med efterafgrøder eller alternativer i Gødningskvote- og Efterafgrødeskemaet til at dække kravet, antages det, at ansøger vælger alternativet nedsat kvote. Hvis ansøger ikke har udlagt et areal med efterafgrøder/alternativer, der svarer til det indberettede, vil dette medføre bøde.	